

POSTOJNSKI
PREPIH

MAREC 2019 94 LETNIK 13

Vsem otrokom, ki želijo mamico obdarovati za materinski dan, narava kar sama ponudi najlepše darilo: prve znanilce pomladi. Le nekaj cvetov v kombinaciji s pristrčnim nasmehom in »lupčkom« na lička je dovolj, da mamin obraz zažari od sreče. Andrejo Janev iz Landola so tako razveselili njeni sončki – Tobia, Lana, Taja in Lea. Mami štirih otrok in vzgojiteljici v postojnskem vrtcu ne manjka obveznosti in odgovornosti, vendar iskrice v otroških očeh osmislijo sleherni dan. Za praznik, čeprav z majhno zamudo, čestita vsem mamam tudi uredništvo Postojnskega prepaha.

Pomlad v občini

Zimsko obdobje se zaključuje in počasi zapušča naše kraje. Poslavljammo se od zimskih plaščev, bund in rokavic, kajti v marcu je k nam prišla težko pričakovana pomlad.

Mesec marec je v prvi vrsti mesec žensk. Začnemo z dnevom žena 8. marca in končamo z materinskim dnem konec meseca. Drage dame, naj še tale uvodnik izkoristim za to, da vam še enkrat čestitam ob vaših praznikih in vam želim, da bi bili razumevanje, ljubeznivost, naklonjenost in pozornost vsak dan prvi v vrsti.

S prvim pomladnim mesecem pa se začne tudi delo na prostem. Dnevi so daljši in toplejši in radi jih izkoristimo, da postorimo opravila, ki so nas čakala celo zimo. Tudi v občini Postojna v tem mesecu nadaljujemo z deli. Začela se je gradnja prizidka Osnovne šole Antona Globočnika, dela intenzivno potekajo v Hraščah pri izgradnji celotne komunalne infrastrukture. Aktivno je tudi v Rakitniku, na Prestranku in v Postojni, kjer se končujejo dela na Kolodvorski cesti, nadaljujejo pa na Notranjski.

Dela po občini pomenijo, da ta dobiva vedno lepšo podobo, s sabo pa prinesejo tudi malce negotovanja ob zaporah poti do domov, šol, vrtcev ali delovnih mest. Zato vas naprošam za potrpljenje in strpnost, saj bomo lahko le s skupnimi močmi in dobro voljo prišli do lepše in urejene občine.

Pred vrati je april. Mesec varovanja okolja, ki se zaključi s svetovnim dnevom zemlje 22. aprila, in s tem mesec čistilnih akcij, od katerih bo ena potekala tudi v občini Postojna. Želim si, da bi se je udeležili v čim večjem številu. Prav vsi, tako najmlajši iz vrtca kot tudi aktivni starostniki, lahko pripomorejo s svojo udeležbo, pa četudi skrbijo le za dobro voljo.

Obenem pa je april za našo občino tudi praznični mesec, saj se bomo 23. aprila zvečer ponovno zbrali v Kulturnem domu Postojna na osrednji prireditvi ob občinskem prazniku. Že sedaj vabljeni, da se nam pridružite, da se skupaj ozremo na pot, ki smo jo prehodili v zadnjem letu.

Vse dobro,

Igor Marentič,
župan občine Postojna

Iz vsebine:

tema meseca:

»Gozd je modrost«

tu živimo:

Postojna - 3. del

na obisku:

Kmetija Žgajnar

Na naslovnici: Andreja, Lana, Lea, Taja in Tobia Janev; fotografija: Foto Atelje Postojna.

POSTOJNSKI
PREPIH

Postojnski prepilj je mesečno glasilo Občine Postojna in je namenjeno obveščanju občanov.

• Postojna, marec 2019, leto izdaje 13, številka 94

• Naslov uredništva: Glasilo Postojnski prepilj, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; postojnski.prepilj@postojna.si • Glasilo je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport pod zaporedno številko 1249 ISSN2232-5298 • Postojnski prepilj (Online) ISSN 2536-3905 • Izdajatelj in založnik: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna. • Za Občino Postojna: župan Igor Marentič. • Odgovorna urednica: Ester Fidel • Uredniški odbor: Alenka Čuk, Gabriela Brovč, Mateja Jordan, Marino Samsa • Urednica občinskih in oglasnih strani: Marina Rebec • Lektoriranje: Lidija Mlakar, razen strani Občine Postojna, oglasnih in promocijskih sporočil. • Grafični prelom: Rudolf Z d. o. o. • Tisk: Abakos, d. o. o. • Naklada: 6.400 izvodov. • Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Postojna in sredstev oglaševanja.

Pravica do prostega časa

Zdravo, prijatelj! Bi se zvečer dobila na pijači? Ja, danes bi mi pa res prava prišla. Ob kozarčku se vedno pokaže prava razsežnost dneva. Če sta kozarčka dva, potem je bil dan resnično naporen. Vse pogosteje zaide pogovor k vprašanju časa. Nimam časa, sem prezaposlen s takšnim ali z drugačnim delom. Prispeli smo do točke, ko tekmujemo, kdo je bolj utrujen. Delaš že od šestih? Jaz tudi, ampak šele pred eno uro sem ugasnil računalnik – pred spanjem moram postoriti še nekaj stvari. Se potem sredi meseca ves ta trud pozna na bančnem računu? Odgovor je pogosteje nikalen kot pritrdilen.

Posredi so še druge aktivnosti. Nova serija na Netflixu, ki si jo moraš nujno ogledati, pravijo. Ali pa tisti film v kinu, ki je dobil oskarja. Aplikacija na telefonu ti predlaga pet novih, izredno zanimivih podkastov. Kaj pa nov knjižni bestseller, o katerem vsi govorijo, kdaj ga boš prebral – boš res čakal do poletja? Lahko bi vsaj kakšno revijo vzel v roke, nekaj odličnih člankov je objavljenih. Dobro bi bilo, da bi se tudi dodatno izobraževal, tako boš bolj konkurenčen na borzi dela. Dodajmo še kakšno uro večernega fitnesa. In poleg vsega tega bodi še družaben. Pojdi kdaj ven med ljudi, saj si še mlad. Dan pa se samo krajša in krajša. O, ko bi imel dan vsaj 25 ur. Vključimo še ljubezen, družino in otroke, pa se življenjski urnik le še bolj zapolni.

Kdaj si lahko vzameš čas zase, je torej ključno vprašanje. Oziroma zakaj me je tako sram, ko si dejansko vzamem čas zase? Tisti dan, ko se nisem oglašal na telefon, ko nisem gledal elektronske pošte, se pripravljaj za prihajajoče delovni dni, se konča z »joj, ničesar nisem naredil danes«. In to je res zoprn občutek. Počutiš se razočaran nad sabo, obupan, osramočen. Prava brca v samozavest.

To je torej nova družbena evolucija, človek brez časa zase. Postali smo ljudje, ki nam ne sme biti dolgčas, saj za to – da, uganili ste – nimamo časa! Nekateri starši že vzgajajo svoje otroke za naporene delavnike. Po vseh šolskih obveznostih se popoldanske urice hitro zapolnijo s športnimi,

z jezikovnimi in glasbenimi dejavnostmi. Za domačo nalogo rado zmanjka ur v dnevu. Bolj zaskrbljujoče pa je, da otrok nima več pravice biti otrok. Vse manj je igranja in raziskovanja. Nima pravice do dolgočasia, ker je del družbenega kolesja, ki zahteva rezultate.

Nato pa se čisto nepričakovano, skoraj kot na pladnju ponudi rešitev. Kolumnistka revije New York Edith Zimmerman je lani oktobra predala bralcem svoj delovni nasvet. Po njenem mnenju je prav osupljivo, koliko stvari lahko rešiš, če vstaneš dovolj zgodaj. Ob petih, raje štirih zjutraj, trdi Zimmerman. Malo ljudi je takrat budnih in lahko dela v miru. Poleg tega ti vstajanje ob nebožji uri da občutek superiornosti, še dodaja. Če za nekaj ur zamakneš svoje življenje, še ne pomeni, da mora to storiti cel svet okoli tebe. Moja prva misel je bila, da zaudarja po neki novi mantri, ki bi se jo zagotovo dalo tržiti. In glej ga zlomka, le kakšen mesec zatem se v Ljubljani pojavi velik plakat z napisom »Ob 5-ih vstani in svet ti bo ležal na dlani«. Nova knjižna uspešnica za samopomoč. Potem je tu igralec Mark Wahlberg – svoj dan začne že ob pol treh zjutraj, ko gre v fitnes. Svoj vsakodnevni razpored je ponosno objavil na spletu. Najbolje, da pozabimo tudi na spanec. Nekateri politiki in milijarderji se že leta samovšečno hvalijo, da spijo samo nekaj ur in je tudi to del njihovega uspeha.

Ampak bodimo stvarni, telo potrebuje dovolj spanca. Če se res strogo držiš izredno zgodnjega vstajanja, to vseeno pomeni, da moraš nekaj žrtvovati. Pozabi na obisk gledališča, kina, poznega tečaja tujega jezika ali na večerno pijačo s prijatelji. Tvoj dan je še kar prenatrpan z obveznostmi, poskrbel si le za premik kazalcev. Že tako delamo več kot osem ur, saj smo za nadrejene stalno dosegljivi po telefonu in spletu ali pa s prekarim delom nimamo stalnega urnika. Naj se še toliko govori o izboljšanju produktivnosti z razbremenitvijo dela, se delovne obveznosti na posameznike le še kopičijo. Ni rešitev ura zburjanja, ampak iskanje ravnotežja v življenju. Dovolj si prosti čas, ker imaš pravico do njega!

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Matej Škrj.

Ostanki nekdanjega bujnega gozda na Soviču.

Gozdovi pokrivajo več kot pol Slovenije, tako je tretja najbolj gozdnata država v Evropi. V postojnski občini je poraščenost skoraj 70-odstotna, zato ima gozd še posebej pomembno vlogo. Sooblikuje naše okolje, čedalje pomembnejša pa postajata tudi njegova varovalni in socialni pomen. Gozd obnavlja življenjsko moč narave in varuje pred vplivi vse bolj tehnizirane krajine, predstavlja življenjski prostor številnim rastlinskim in živalskim vrstam in je bistven dejavnik pri iskanju človekovega stika z naravo. V gozdovih je večina vodnih izvirov. Človeka varujejo pred podnebnimi skrajnostmi, pa tudi pred negativnimi vplivi civilizacije. Gozdovi so za Slovenijo zelo pomembni tudi gospodarsko, a na območju Primorsko-notranjske regije kljub bogati lesni zalogi žal premalo izkoriščeni.

21. marca smo obeležili tudi mednarodni dan gozdov, namenjen promociji in ozaveščanju o pomenu in nujnosti trajnostne rabe vseh vrst gozdov. Letošnja tema poudarja izobraževanje in poteka v Sloveniji pod sloganom »Učimo se z gozdom – gozd je modrost«. Z naravo smo vse manj povezani, tako mnogi tudi vloge gozdov za zdravo in trajnostno družbo ne razumemo povsem. Za ohranjanje narave in naravnih virov za prihodnje generacije je zato zelo pomembno, da otroci že zgodaj spoznajo gozd in se z njim povežejo. Gozdovi namreč igrajo ključno vlogo pri soočanju s sodobnimi izzivi. Kultura odnosa do gozda in obzirnega ravnanja z njim postaja vse pomembnejša civilizacijska vrednota.

Razkošje primestnih gozdov

»Okoliški gozdovi so skupaj s parki in z drevesi izrednega pomena za življenje ljudi v mestih, izboljšujejo zrak ter uravnavajo temperaturne ekstreme, hitrosti vetrov (zlasti burje) in vlažnost

zraka,« poudarja mag. Špela Koblar Habič, zaposlena na postojnski območni enoti Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS). Spomni, da se središče Postojne dobesedno ovija okrog gozda na Soviču, mesto pa se skupaj s Staro vasjo in z Zalogram tako rekoč naslanja na gozd. »Od katere koli točke v mestu je do najbližjega gozda le 750 metrov. Ob tolikšnem razkošju si težko predstavljamo, kako neusmiljena bi bila sicer klima v Postojni. In kako bi šele donelo ob vojaških vajah, če ne bi bilo blažilnega pasu gozda med naselji in Počkom,« opozarja Habičeva.

Bližnji gozd nam nudi tudi možnost za najcenejšo ter vsakomur dostopno obliko rekreacije in sprostitve v naravi. Kot opaža Habičeva, so poti na Soviču, Pečni rebri, pod Jelovico in ob Pivki vsak dan polne sprehajalcev in rekreativcev. Strinja pa se, da bi večja urejenost privabila v naravo še več ljudi. Estetskega pomena gozda smo se mnogi zavedli šele po žledu in kasnejših ujmah. »Verjetno ni domačina, ki ga ob pogledu na po-

lomljen gozd ne bi bolelo srce,« domneva gozdarka. »Če se nam je pred žledom pogled odpočil na vedutih gozda okrog Postojne, nas sedaj pogledi na štrclje polomljenih dreves opomnijo, kako kruta in močna je lahko narava. Vprašanje pa je, ali smo se iz te travmatične izkušnje kaj naučili in morda celo kaj spremenili v svojem odnosu do narave,« razmišlja.

Nadpovprečna gozdnatost

Gozdovi pokrivajo na 183 kvadratnih kilometrih površine več kot dve tretjini Občine Postojna; ta leži v gozdnogospodarskem območju (GGO) Postojna. 68-odstotna gozdnatost (skoraj za desetino višja od slovenskega povprečja) je zelo neenakomerna. Osrednje območje Postojnske kotline je precej neporaščeno, gozdov je komaj za eno četrtino. »Tod uspevajo hrastovi in gabrovi gozdovi ter jelševje in bukovje,« pojasnjuje univ. dipl. ing. gozdarstva Marko Udovič z območne enote Zavoda za gozdove. »Na obrobju kotline, kjer prevladujejo predgorski bukovi gozdovi, je gozdnatost od 50- do 70-, na pobočjih Nanosa, Hrušice in Javornikov pa praktično 100-odstotna. Prevladujejo dinarski gozdovi jelke in bukve.«

Povprečna lesna zaloga gozdov v občini Postojna je 268 kubičnih metrov na hektar in je precej nižja od povprečne lesne zaloge v po-

stojnskem GGO (305 m³/ha), in v Sloveniji (296 m³/ha). »Vzrok za tako stanje so po eni strani ujme in napadi lubadarja – ti so prizadeli zlasti državne gozdove na območju občine. Po drugi strani pa je relativno velik delež nekakovostnih gozdov na sušnih rastiščih, ti imajo v povprečju zelo nizko lesno zalogo,« je povedal Marko Udovič.

Med drevesnimi vrstami prevladuje v lesni zalogi bukev, sledita smreka in jelka, kar velja tako za državne kot zasebne gozdove. V občinskih gozdovih pa je največ rdečega in črnega bora ter drugih listavcev, med njimi največ črnega gabra, hrasta vrste cer in malega jesena. »Kar polovica vse zaloge hrasta na postojnskem GGO je prav v zasebnih gozdovih v občini Postojna,« navaja kot zanimivost Udovič. O izredni pestrosti gozdov v občini Postojna priča podatek, da raste tod kar 42 od 71 oziroma 60 odstotkov vseh slovenskih avtohtonih drevesnih vrst.

Skoraj polovica gozdov na območju je zasebnih, druga polovica državnih. »To je nad povprečjem tako glede na Slovenijo, saj je državnih gozdov 21 odstotkov, kot na postojnsko GGO – tam znaša ta skoraj 40 odstotkov. Minimalen, le 3-odstoten je delež občinskih gozdov, a ta vseeno predstavlja kar dve tretjini vseh občinskih gozdov v GGO,« je še pojasnil Marko Udovič.

Zavod za gozdove

Poslanstvo Zavoda za gozdove Slovenije je ohranjanje in sonaravni razvoj slovenskih gozdov in vseh njihovih funkcij za njihovo trajnostno in kakovostno gospodarjenje ter rabo, pa tudi ohranjanje narave v gozdnem prostoru. Zavod deluje na številnih področjih, od gozdno-gospodarskega načrtovanja, gojenja in varstva gozdov do gozdne tehnike in razvoja podeželja, gozdnih živali in lovstva ter ozaveščanja javnosti. Zaposleni izdelujejo (med drugim) gozdno-gospodarske načrte, zbirajo podatke o stanju gozdov in izdajajo soglasja za posege v gozd, določajo gojitvena in varstvena dela, izvajajo sanacijske projekte v gozdovih, svetujejo lastnikom gozdov, zagotavljajo sadike in semena, usmerjajo in nadzirajo gradnjo ter vzdrževanje gozdnih prometnic, določajo režime prometa v gozdu in izobražujejo lastnike gozdov za varno delo v njih. Njihove naloge so tudi izdelava lovsko upravljaljskih načrtov, vodenje evidence o odstrelu in določanje ukrepov za izboljšanje življenjskih razmer za živali, spremljanje stanja populacije velikih zveri in ocena škode. Poleg vsega tudi ozaveščajo javnost o pomenu gozdov in ohranjanju narave. OE ZGS Postojna je razdeljena na 5 krajevnih enot z 29 revirji, znotraj enote je tudi lovišče s posebnim namenom Jelen.

Gospodarjenje z gozdovi po žledu

Žalostna slika domačih gozdov tudi po petih letih še spominja na ledeno katastrofo. Česar ni uničil žled, so ob ugodnih vremenskih pogojih dokončali podlubniki. Po letu 2014 opazajo gozdarji v močno presvetljenih gozdovih tudi precej večje število izrutega drevja zaradi zmanjšane

V gozdovih na področju občine Postojna raste kar 42 od 71 oziroma 60 odstotkov vseh slovenskih avtohtonih drevesnih vrst.

stabilnosti sestojev. Kot pojasnjujejo, je zato danes gospodarjenje z gozdovi močno podrejeno sanaciji, medtem ko so pred žledom gospodarili po načelih trajnega pridobivanja lesa in drugih gozdnih dobrin ob hkratnem pospeševanju vseh funkcij gozdov.

V zadnjih štirih letih je bilo v občini Postojna zaradi žledu posekanih več kot 805.000 dreves, kar pomeni 420.000 kubičnih metrov lesne mase. Še nekoliko večje število dreves je v istem obdobju padlo zaradi podlubnikov. Prva koraka k sanaciji po žledu sta bila popis poškodovanih gozdov in izdelava sanacijskega načrta. »Da bi lastniki gozdov lahko začeli sečnjo poškodovanega drevja, je bilo treba najprej očistiti ceste, v naslednjih letih se je začela tudi obnova gozdov. Pri sajenju so poleg lastnikov sodelovali tudi številna društva in organizacije,« se spominja **Franc Prelec**. Kot pojasnjuje, poteka večji del obnove gozdov po naravni poti. »V predelih, kjer naravna obnova ni možna, pa gozdove obnavljamo s sadnjo.«

Do konca lanskega leta so v postojnskih gozdovih zasadili 416.000 sadik – večinoma bukve, smreke in češnje ter tako obnovili 152 hektarjev gozdov. »Večina lastnikov je svoje gozdove že sanirala,« pravi Prelec in ocenjuje, da bo manjši del gozdov ostal nepospravljen predvsem v predelih, kjer spravilo ni možno. Sicer pa se bo obnova nadaljevala tudi še v naslednjih letih. Večino denarja za sanacijo so pridobili iz sredstev za sanacijo gozdov po žledu iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020.

Sovič še dolgo ne bo tak kot nekoč

Prebivalce Postojne še danes najbolj zaboli ob pogledu na ostanke nekdanjega bujnega gozda na Soviču. Zaradi izjemno velike škode po ujmi so bili nujni tudi temeljiti posegi gozdarjev. Mag. Špela Koblar Habič pojasnjuje, zakaj je bil gozd na Soviču med najbolj prizadetimi. »Zaradi izpostavljenosti je bil verjetno deležen močnejšega gibanja zračnih tokov in padavin v času žledenja. Zlasti na južnem in zahodnem pobočju so izrazito topla, suha in s prstjo revna rastišča poraščena večinoma z mlajšimi drevesi toploljubnih vrst, zato so se pod težo ledu hitreje lomila. Posledica je daleč naokrog opazen poškodovan gozd. Ta je pred žledom skrival v blagem zelenju krošenj »zob« – ostro oblikovan vrh, po katerem je hrib poimenovan.«

V letih po žledu so na Soviču posekali kar 3.438 dreves. »V sečnji leta 2015 so bile po številu dreves dokaj izenačene drevesne vrste črni bor, bukev, lipa, črni gaber in veliki jesen. Prav te, najbolj poškodovane, so nato utpele še napad jesenovega ožiga in podlubnikov, zato je bilo treba posekati skoraj vse – to pomeni kar tretjino vseh posekanih dreves. Podobno se je zgodilo s črni-

(Nadaljevanje na strani 6)

Priznanji Civilne zaščite tudi za PGD Razdrto in Marjana Vilharja

Prvega marca so podelili na Brdu pri Kranju na osrednji državni slovesnosti ob dnevu Civilne zaščite štirideset priznanj za zasluge pri razvijanju in krepitvi pripravljenosti na nesreče, izvajanju zaščite, reševanja in pomoči ter odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč. Postojnska izpostava Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje pa je 5. marca podelila priznanja posameznikom, skupinam in drugim organizacijam iz regije. Regijsko prireditve so letos organizirali v Novi vasi.

Slavnostni govornik, državni sekretar Ministrstva za obrambo mag. Miloš Bizjak, je izpostavil pomen praznovanja dneva Civilne zaščite.

Letošnji prejemniki priznanj CZ na regijski ravni.

Za požrtvovalno delo pri reševanju velikih nesreč se je zahvalil vsem pripadnikom sil za zaščito in reševanje, še zlasti prostovoljcem. Na regijski prireditvi so podelili trinajst priznanj, med drugimi tudi Postojnčanu **Marjanu Vilharju**, članu Jamarskega društva Luka Čeč Postojna in jamarskemu reševalcu, ki se je izkazal pri številnih

nesrečah v jamah. Med prejemniki priznanj iz postojnske občine je tudi PGD Razdrto. Zlati znak CZ bo prejelo na svoji proslavi ob 110. obletnici delovanja društva.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: arhiv Občine Cerkljica (zanjo Ljubo Vukelič).

(Nadaljevanje s strani 5)

mi bori. Večina jesenov in borov je rasla na južnem in zahodnem pobočju, zato je sedaj videti tam precej golo,« je razložila Koblar Habičeva.

Del površin na južnem pobočju Soviča so pogozdili že v letu po žledu, ocenjujejo pa, da bo treba pogozditi še del površin, ki se bodo zaradi poraščenosti s travo težje pomladile po naravni poti. »Velik dotok svetlobe na saniranih gozdnih površinah pa je na večjem delu Soviča že spodbudil (ponekod zelo bujno) naravno pomladitev.« Tudi v prihodnjih letih bo potrebne precej nege, da bodo oblikovali kakovostnejši gozd in mladim drevesom pomagali, da se izvirajo iz obema podrastja.

Sečnja odkazanih dreves se sedaj počasi zaključuje. »S tem se odpira možnost za temeljito sanacijo sprehajalnih poti in obnovo Borojevičevega drevoreda lip, ureditev razgledišč in vsebinsko obogatitev Soviča,« poziva Habičeva Občino.

Gozdni prebivalci

Med gozdnimi prebivalci v občini je največ srnjadi, čeprav njihovo število upada. Razlogi so tako v povečevanju števila velikih zveri kot v medvrstni konkurenci, pa tudi v spreminjanju krajine, saj ta srnjadi ni naklonjena. »V preteklih letih se je povečalo število jelenjadi; prostorsko se je širila, in je v območju druga najštevilčnejše

zastopana vrsta parkljaste divjadi. Sledijo divji prašiči, teh je največ v južnem in zahodnem delu občine. Na območju od Nanosa do Planinske gore živi tudi gams, pomembna lovna vrsta,« je povedal **Peter Krma, vodja odseka za gozdne živali in lovstvo na območnem ZGS**. Občinski gozdovi nudijo življenjski prostor tudi vsem trem vrstam velikih zveri. »Več je medvedov in volkov, risa pa opazamo občasno tako na območju nanoškega kot tudi javorniškega masiva.«

Posebnih konfliktov z velikimi zvermi na območju ni. »Letno zabeležimo okoli 10 škodnih primerov (predvsem na drobnici in na govedu), največkrat zaradi napada volkov. V sklopu ZGS delujoča intervencijska skupina za ukrepanje, ko sta ogrožena življenje in premoženje ljudi zaradi velikih zveri, na področju občine ne beleži večjih posebnosti. V naseljih se velike zveri ne pojavljajo, večkrat na leto pa pride do nesrečnih primerov na področju prometnic. Na železniški progi med Postojno in Pivko prihaja do trkov med vlaki in medvedovi, na cestah pa pogosteje končajo volkovi.

Občina Postojna se ponaša tudi z najdebelejšim drevesom v GGO Postojna – z lipo, obsega 770 centimetrov (pri gradu v Orehku), in z lipo, obsega 476 centimetrov (v revirju Baba) ter z enim najstarejših dreves v Sloveniji – s tiso v Stranah.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografije: Mateja Jordan, Matej Škrli.

Bližnji gozd nam nudi tudi možnost za rekreacijo in sprostitev v naravi.

Zelena luč za avtocestni priključek na Ravbarkomadi

Zapleti okoli načrtovane povezave od Ilirske Bistrice do primorske avtoceste se vlečejo že skoraj celo desetletje. Nekatere študije mogočih tras, ki so jih na DARS-u predstavili že leta 2011, ne ustrezajo posameznim Občinam, saj si Ilirska Bistrica želi direktno povezavo do Postojne, postojnska in pivška Občina pa ne pristajata na to, tudi za državo najbolj sprejemljivo možnost. Na ministrstvih za okolje in infrastrukturo, kjer so se pred nedavnim srečali župani omenjenih Občin z županjama občin Divača in Hrpelje-Kozina in le nekoliko zbližali stališča, te variante še niso povsem opustili. Župana Roberta Smrdelja in Igorja Marentiča so zato prosili, naj Občini ponovno razmisli o možnosti umestitve avtoceste skozi Ribnico do Pivke in Postojne. Na Ministrstvu za infrastrukturo pa so se zavezali, da bodo proučili tudi Marentičev novi predlog.

Kot je znano, so bile doslej v igri tri različice trase avtocestnih koridorjev: proti Postojni, Razdrtem ali Divači. Za ministrstvo je najbolj sprejemljiva trasa v smeri Postojne, deloma tudi v smeri Razdrtega, umestitev avtoceste v smeri Divače pa je z okoljskega vidika popolnoma neustrezna. Marentič se zavzema, da bi čim prej našli rešitev, ki bi bila sprejemljiva za državo, lokalne skupnosti in okolje, ter poudarja, da je treba izbrati dolgoročno sprejemljivejšo, čeprav dražjo različico. Zato je predlagal še varianto s priključkom med Hruševjem in Razdrtim.

»Na ta način bi se izognili dvema priključkoma na avtocesto A1 v razdalji 300 metrov, obenem pa v večji meri obšli tudi vasi,« je poudaril postojnski župan. Ta je ministrstvu sicer predlagal tudi hitro cesto čez Poček, s priključkom na Ravbarkomadi, a predloga niso vzeli resno. Prepričan je, da končne odločitve še ne bo tako kmalu, sploh po odstopu ministra za okolje Jureta Lebna, kajti ta je po njegovih besedah »premaknil zadeve z mrtve točke.«

Kot odgovarjajo z Ministrstva za infrastrukturo, bodo Občine dobile odgovor glede novega predloga v roku dveh mesecev. »Preveritev se bo izvedla do konca maja ali začetka junija

2019. Potem si želimo, da najdemo skupen jezik z lokalnimi skupnostmi in gremo s predlogom najustreznejše variante na Vlado Republike Slovenije,« so zapisali.

Igor Marentič je zadovoljen tudi z obljubo, ki jo je dobil na ministrstvu za infrastrukturo glede ureditve severnega priključka na avtocesto pri Ravbarkomadi. »Danes je drugi priključek nujen, saj je Postojna eno redkih večjih mest s samo enim uvozom na avtocesto in izvozom z nje,« je povedal. Prepričan je tudi, da bi s tem razbremenili glavni vpadnici v mesto, dnevnim migrantom pa prihranili več kot tri kilometre vožnje v eno smer dnevno.

Ministrica Alenka Bratušek je predlog sprejela z razumevanjem in napovedala, da ga bodo proučili skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor. Na Ministrstvu za infrastrukturo menijo tudi to, da je treba »priključek Ravbarkomanda« reševati samostojno, in ne v sklopu priprave državnega prostorskega načrta za hitro cesto od Ilirske Bistrice proti Postojni. To je sicer v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor. O kakršnikoli konkretni časovnici pa za zdaj ne morejo govoriti.

Mateja Jordan

Krožišče naslednje leto, podhod šele leta 2021

Zadnje semaforizirano križišče v Postojni, kjer se sekata Reška in Titova cesta, naj bi v prihodnjem letu postalo dvopasovno krožišče. S tem bi odpravili eno najbolj problematičnih točk v mestu, saj bi se na tej vstopno-izstopni točki v mesto in iz njega povečali tako varnost kot pretočnost prometa. Potem ko so v zadnjih desetih letih na Direkciji Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI) zavrnili dve pobudi postojnske Občine za ureditev krožišča, so lani vendarle začeli pripravljati projektno dokumentacijo. Strinjajo se namreč, da je projekt za izboljšanje prometne varnosti in prepustnosti zelo pomemben, sofinancirala pa ga bo tudi Občina, saj je po Zakonu o cestah dolžna financirati ureditev cest skozi naselja.

Pešci in kolesarji prečkajo na poti na Pečno reber nezavarovani prehod preko železniške proge.

Poleg 40 tisočakov, kolikor so jih odšteli za izdelavo projektne dokumentacije, bo postojnska Občina iz proračuna pokrila 20 odstotkov celotne vrednosti investicije, kar znese okoli 170 tisoč evrov. Kot so pojasnili na Ministrstvu za infrastrukturo, bo kmalu nared projektna dokumentacija. Opravljen je bil že recenzijski pregled, v pripravi je tudi sporazum z Občino Postojna. Kot ocenjujejo, bo razpis za izvedbo objavljen v drugi polovici letošnjega leta, pred tem pa morajo pridobiti še potrebna zemljišča. Kot je povedal **župan Igor Marentič**, se trenutno zapleta pri odkupu zemljišča v lasti Kmetijske zadruge Postojna. Meni pa, da bi po najboljšem scenariju lahko začeli gradnjo še letos, zagotovo pa v prihodnjem letu.

Ministrstvo za infrastrukturo je že sredi lanskega leta napovedalo tudi skorajšnjo izgradnjo podhoda na mestu nezavarovanega prehoda preko železniške proge za avtocesto, ki jo pešci in kolesarji prečkajo na poti na Pečno reber oz. proti koči Mladika. Takrat so z Občino tudi že podpisali sporazum o ureditvi podhoda. Na ministrstvu pojasnjujejo, da je sklenjena tudi pogodba s projektantom za izdelavo idejne zasnove prečne kabelske kanalizacije. Namenjena bo tako oskrbi nove elektronapajalne naprave kot za podhod. Ko bo izdelan tudi izvedbeni načrt, bodo objavili razpis in na njem poiskali izvajalca. Kot računajo, bodo dela začeli prihodnje leto, zaključena pa bodo predvidoma v letu 2021. Hkrati bodo zgradili tudi 20 KW kablovoda za elektronapajalno napravo. Gradnjo bo v celoti financiralo Ministrstvo za infrastrukturo, vrednost investicije še ni znana.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

PO-stoj-na živi ulici z mladimi in PO-vej mi nekaj lepega

Občina Postojna – Unicefovo otrokom prijazno mesto – in Boreo, stičišče nevladnih organizacij Primorsko-notranjske regije bosta pripravila v aprilu in maju že četrto leto zapored niz dogodkov in dejavnosti PO-stoj-na živi ulici z mladimi. Potekale bodo pod sloganom PO-vej mi nekaj lepega, v središču pa bodo medosebni odnosi in komunikacija.

Mozaik dogodkov in aktivnosti bodo soustvarili otroci in mladostniki iz več kot petnajstih organizacij. Natečaj PO-stojna ima talent je že odprt, v njem pa lahko sodelujejo mladi, ki želijo svoje ta-

lente pokazati širšemu občinstvu. Vse informacije lahko dobijo na FB in Instagram strani Postojna ima talent in na e-naslovu talent@mcp.si.

Zvrstilo se bo veliko raznolikih prireditvev (več informacij na <http://postoj.mcp.si> in www.facebook.com/postojnamladi/). Med njimi izpostavljam **literarni večer z Niko Kovač** – avtorico knjige *Pogumne punce* (4. aprila v postojnski knjižnici), **čajanko s poudarkom**

na zdravju mladih (5. aprila v Mladinskem centru Postojna) ter **osrednjo prireditev** (15. aprila v kulturnem domu) – na njej bodo nastopili tudi najboljši z natečaja PO-stojna ima talent. Pestro dogajanje za otroke in družine bo še v parku pri Pošti. To se bo nadaljevalo tudi v maju, o njem pa bomo poročali v prihodnjih številkah Postojnskega prepriha.

Ester Fidel

GOSPODARSTVO

Božo Nagode: Vsak izdelek mora biti tak, kot bi ga naredili zase

Postojnsko podjetje PVC Nagode sta leta 1998 dobesečno iz nič ustanovila Božo in Peter Nagode in zaposluje danes okoli 40 ljudi. Odlikuje ga zanesljivost, točnost in kakovost storitev.

Delavnica PVC Nagode je bila sprva v najemniških prostorih na Kolodvorski ulici v Postojni, leta 2005 se je selila v nove prostore, v obrtno cono Kazarje. Osnovna dejavnost podjetja so proizvodnja, prodaja in montaža PVC stavbnega pohištva, pri čemer posebej izpostavljajo lasten razvoj polken in pvc/alu oken. Vizija podjetja je postati kakovosten proizvajalec in ponudnik stavbnega pohištva iz širšega spektra materialov. Lani so zgradili v Postojni, stre-

Nova lakirnica za prašno barvanje aluminija stoji neposredno za objektom, kjer je sedež podjetja. Hala je trajnostna gradnja, lesena in kot taka edinstvena v Sloveniji. Notranja linija meri 80 m, naredili pa so jo v obliki črke L, da so objekt lahko umestili na dano parcelo. »Usluga prej ni sledila našim zahtevam po kakovosti in po roku. Zdaj smo bolj fleksibilni in vemo, kaj smo naredili. Nova lakirnica je zgrajena po najnovejših tehnologijah.«

tve in rok dobave. Redkokdaj se zgodi, da kaj zamudimo,« dodaja. Konkurenčne prednosti podjetja strne sogovornik v zanesljivost, točnost, kakovost in poštenost – to so po njegovem mnenju dejavniki, ki se na dolgi rok obrestujejo. »Če izdelek ni dober zame, tudi za vas ni. Vsak izdelek mora biti tak, kot bi ga naredili zase.« Podjetje PVC Nagode posluje na območju od Ljubljane do Postojne, v zahodni in osrednji Sloveniji. V tujini poslujejo največ z Italijo, nekaj tudi z Avstrijo in Nemčijo.

Leto 2018 so v podjetju PVC Nagode sklenili s pozitivnimi poslovnimi rezultati in z dobičkom, primerljivim z letom prej. In pričakovanja glede napovedane nove recesije? »Skozi recesije smo šli že mnogokrat. Za letos ne pričakujem česa posebne-

Božo Nagode, solastnik podjetja PVC Nagode.

Skoraj desetletje v projektu Botrstvo

Božo Nagode pa ni samo uspešen podjetnik, temveč tudi velik človekoljub. V projektu Botrstvo sodeluje že deset let. Pomagal je številnim otrokom, trenutno pomaga dvema dekletoma – podarja jima 60 evrov mesečno. »Za konec šole in novo leto pa dobita še priboljšek,« pravi. Za sodelovanje v Botrstvu se je odločil sam, kajti: »Naši otroci se ne zavedajo privilegija, vse jim je samoumevno. Nekateri si želijo, pa ne morejo dobiti. Zato jim pomagam. Trenutno bom z enkratnim zneskom pomagal dekletu, ki bi rado študiralo, menda je zelo nadarjena,« pojasnjuje Božo, čigar pisarno krasijo pisma in risbe otrok, ki jim je pomagal v projektu Botrstvo. Pomaga tudi postojnske-mu košarkarskemu društvu z željo, da bi se Postojna vrnila na mesto, na katerem je v tem športu že bila nekoč.

Besedilo: Blanka Markovič Kocen; fotografiji: Valter Leban.

Del kolektiva PVC Nagode.

laj od sedeža podjetja, 2,5 milijona evrov vredno lakirnico, pove Božo Nagode. Lastništvo podjetja si deli z bratom Petrom, pri čemer sta si pristojnosti natančno razdelila. »Peter se ukvarja z montažo in zaposlenimi, sam pa skrbim za razvoj, pripravljam predračune in izračune,« pojasnjuje Božo.

Napake je treba znati odpraviti

Božo Nagode pravi, da ni nič hudega, če narediš kaj narobe, problem pa je, če napake ne znaš odpraviti. »Seveda moraš delati dobro, imeti moraš posluš za stranke in posel, na prvem mestu pa sta kakovost stori-

ga. Računam, da bomo letos delali tako kot lani,« je optimističen sogovornik in podarja, da so zaposleni zanj na prvem mestu. »Brez njih ne moremo, a tudi z bratom sva ob 6.00 zjutraj skupaj s sodelavci v delavnici, zraven sva tudi pri uvajanju vseh novosti. Zaposlenim dam, kolikor jim lahko.«

Med Pošto in Primorko bodo uredili park

Okolica Postojne ponuja obilo možnosti za sprehajalce in pohodnike, ki iščejo mir v naravi. V samem mestu pa urejenih zelenih površin, kjer bi lahko posedeli in si oddahnili, ni. Mini mestni park je pred leti oklestitil še žled. Občina ga je preuredila in vanj umestila zdaj zelo obiskano otroško igrišče. Kotiček pri Pošti večkrat služi tudi za razne delavnice in prireditve, na Občini pa si želijo urediti tudi sosednji travnati pas ter meščanom in turistom ponuditi vsaj približek parka, kot jih poznajo velika mesta. Večinski lastnik Zavarovalnica Triglav bo površino med Pošto in PTC Primorka oddala Občini v brezplačni najem. Zemljišče, ki ga namerava Občina zasaditi še to pomlad, so v Skupini Triglav prodajali že dalj časa, vendar, kot pravijo, zanimanja za nakup doslej še ni bilo.

V iskanju optimalnih rešitev tako za zemljišče kot tudi za okolje, v katerem delujejo, so se zato odločili za oddajo zemljišča. Podrobnosti pogodbe z Občino (ta je tik pred podpisom) pa »ne morejo razkrivati ali komentirati, saj predstavljajo poslovno skrivnost«, so zapisali.

Župan Igor Marentič pozdravlja potezo zavarovalnice in načrtuje, da se bodo urejanja lotili že to pomlad. »Čeprav bi si v mestu želeli več prostora za pravi park, bomo izkoristili možnosti, ki jih imamo. Škoda bi bilo, če bi ta zelena površina ostala neizkoriščena,« je povedal. Hor-

Zavarovalnica Triglav bo površino med Pošto in PTC Primorka oddala Občini v brezplačni najem.

tikulturno ureditev bodo prepustili strokovnjakom koncesionarja. Park naj bi zaživel še pred poletjem.

Občina bi rada preuredila tudi zeleno površino na drugi strani Ceste na Kremenco, a za zdaj žal iz tega ne bo še nič. »Polovica zemljišča je v zasebni lasti in se oddaja vrtničarjem, solastnik druge polovice pa je Občina. Ta ima sicer veliko idej, kako ga izkoristiti. Žal pa so cene, ki jih postavljajo lastniki, za Občino nesprejemljive,« obžaluje Marentič.

Besedilo in fotografija: Mateja Jordan.

Vaščani napovedujejo zaporo ceste v Bukovju

Potem ko je Občina Postojna v sodelovanju s krajevno skupnostjo (KS) Bukovje februarja našla rešitev za ureditev parkirišč na poti proti Predjami in je investicijo podprl tudi občinski svet, so načrti padli v vodo. Nekaj vaščanov Bukovja jim v strahu pred še več prometom v vasi namreč nasprotuje, še pred začetkom sezone napovedujejo tudi protestno zaporo ceste. Promet skozi naselje je vse gostejši, v sezoni pa postane stanje nevdržno tudi v Predjami – tam kronično primanjkuje parkirnih mest. Prepoved inšpekcije je ukinila tudi začasna parkirišča na zemljišču družbe Postojnska jama, saj gre za kmetijsko površino.

Načrti za ureditev parkirišča ob koncu vasi Bukovje so padli v vodo.

Na Občini so načrtovali, da bodo letos odkupili zemljišča in pripravili projektno dokumentacijo, priho-

dne leto naj bi uredili parkirišča. Zanje so že namenili 45.000 evrov, kolikor dobijo od Postojnske jame

za najemnino Predjamskega gradu. Parkirna mesta so nameravali urediti ob koncu vasi Bukovje, od tam bi obiskovalce do Predjame vozili z mini avtobusi. Z lastnikom so se tudi že dogovorili za odkup zemljišča. »Žal pa nismo dobili zelene luči vaščanov in njihovo voljo bomo upoštevali,« obžaluje **župan Igor Marentič** ter poudarja, da druge, za parkirišče primerne parcele ni.

Predsednik Krajevne skupnosti Bukovje Igor Požar je razočaran, da nekateri ne znajo prepoznati priložnosti v turizmu. »Prometa skozi vas sicer ne bi ustavili, a bi dobili 250 urejenih parkirnih mest s stranišči in info točko, učno pot do Predjame in varno pot za kolesarje in pešce.« Strinja se, da rešitev ne bi bila idealna, a je po njegovem mnenju »najmanj slaba«. Predlog, da bi promet zaustavili še pred vasjo, pa je trenutno neuresničljiv. »Vsa tamkajšnja zemljišča so kmetijska, in postopek spremembe namembnosti se lahko vleče tudi 7 let ali pa na koncu do spremembe sploh ne pride,« razlaga in svari pred mogočimi zapleti še pred sezono, saj vaščani Bukovja napovedujejo zapo-

ro ceste, morda že ob prvomajskih praznikih.

Požar si bo v prihodnjih letih prizadeval za ureditev enosmernega prometa skozi Bukovje do Predjame in nato mimo Landola nazaj na glavno cesto. »Problema parkiranja s tem ne bi rešili, za polovico pa bi se zmanjšal promet, kar bi olajšalo življenje vaščanov, ki zaradi prometa v vrhuncu sezone v špicah skoraj ne morejo na cesto,« pravi. Opozarja tudi, da je poleti celo dostop reševalnega avtomobila do vasi praktično nemogoč.

Kot je potrdil Marentič, iščejo rešitve skupaj s Postojnsko jamo. Zdaj si na Ministrstvu za kmetijstvo prizadevajo za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča v lasti družbe. V času turistične sezone pa omogočajo pri Jami vsem obiskovalcem, ki avtomobile pustijo na parkirišču pred Postojnsko jamo in kupijo vstopnice za ogled Predjamskega gradu, brezplačen prevoz do Predjame.

Besedilo: Mateja Jordan; fotografija: Igor Požar.

Jama je kot prva dobila električno razsvetljavo že leta 1901 in s svojo centralo omogočila elektrifikacijo trga že tri leta pozneje, med prvimi kraji na Slovenskem. Postojna je dobila mestni videz šele v italijanskih časih, ko je njihova vlada naselila v mesto veliko uradnikov, vojakov, železničarjev, policistov, finančnih strežnikov in špediterskih služb.

Razmah društev

V šestdesetih letih 19. stoletja se je oživitev slovenskega političnega in društvenega življenja močneje odražala tudi v Postojni. Ustanovljeno je bilo več društev: Rokodelsko podporno društvo, Narodna čitalnica, društvo Sokol, Knjižnica učiteljskega društva, Prostovoljno gasilsko društvo, Trško olepševalno društvo, Glasbeno društvo, Ciril-Methodovo društvo, Bralno delavsko društvo, Politično-gospodarsko društvo za Notranjsko, Lovsko društvo Hubertas, Podporno društvo obrtnikov, Godbeno društvo in Kmetijska zveza.

Tri cerkve in kapela

V cerkvenem pogledu je spadala Postojna sprva pod župnijo v Slavnici. Samostojna župnija je bila ustanovljena leta 1794; vključevala je še Zalogo in Staro vas. Sedež dekanije se je iz Slavine in Hrenovec preselil v Postojno leta 1844. V njen okoliš so spadale župnije Postojna, Slavina, Hrenovice, Senožeče, Dolenje Vreme in Studeno ter kaplanije Šentpeter (Pivka), Trnje, Ubeljsko, Matenja

vas, Razdrto in Orehek. Prvotno je bilo na vzpetini sredi mestnega jedra, kjer stoji danes farna cerkev, pokopališče. V Postojni so bile tri cerkve: **cerkev sv. Andreja, sv. Štefana in sv. Uršule**. Prvi dve se omenjata že leta 1470, cerkev sv. Uršule na razgledni točki na Soviču, kjer je sedaj drog z zastavo, pa 1598. Ker sta bili prva in zadnja v drugi polovici 18. stoletja opuščeni, je cerkev sv. Štefana – leta 1777 na novo pozidana po načrtih mariborskega arhitekta Leopolda Hoferja – postala farna cerkev. Sedanja poznobaročna podoba je dobila končno obliko po požaru na začetku 19. stoletja, ko so ji prizidali nov prezbiterij in nekoliko predelali zunanjšino. Centralno zasnovano stavbo sestavljata arhitekturno kvadratna ladja s parom kapel ter prezbiterij z zaobljeno zadnjo steno in s parom zakristij. Značilno podobo ponujata dva zvonika, kar je pokrajinska redkost. Odpirata se z okni, preoblikovanimi konec 19. stoletja, pokrita pa sta z volutno-laternasto streho; skupno premoreta šest urnih številčnic. Kvadratna ladja s porezanimi vogali je pokrita z osemlistno kupolo in poslikana s prizori iz življenja sv.

Štefana, zavetnika konj. Kupolo nad prezbiterijem krasijo podobe sv. Trojice in medaljoni s štirimi evangelisti. Poslikave je v letih 1876–79 ustvaril furlanski slikar Domenico Fabris. Glavni poznobaročni oltar, postavljen leta 1780, ima na prestolu kip sv. Štefana, vrh obhodnih lokov pa krasita kipa sv. Petra in Pavla (leta 1856 ju je izdelal Matija Tomc). Oba stranska oltarja v kapelah sta bila postavljena sredi 19. stoletja in večkrat prenovljena, zadnjič leta 1910, ko jima je Janez Vurnik ml. iz Radovljice izdelal novo marmorno menzo. Križev pot je leta 1887 naslikal Jožef Plank, neorenesančne okvirje zanj je izdelal Janez Šubic, starejši. V štirih rahlo zaokroženih nišah so postavljene lepo prilegajoče se spovednice v rokokojsko kitastem slogu s konca 18. stoletja, nad vsako visi oljna slika svetnikov,

delo slikarja Janeza Wolfa. V krstnici nasproti stranskega vhoda stoji krstni kamen s konca 19. stoletja.

Med Tržaško in Titovo cesto je stisnjeno mestno pokopališče, na njem stoji **manjša cerkva, kapela sv. Lazarja**. Prvič je omenjena leta 1819, sedanjo neoklasicistično podobo je dobila 1853. V niši marmornatega oltarja stoji oljna slika Obujenje Lazarja, ob steni pa doprsni kip postojnskega dekana Petra Hitzingerja, delo Franca Ksaverja Zajca iz leta 1875. Na pokopališču je najmarkantnejša **grobnica družine Jurca**. Izstopajoča neoklasicistična zasnova mavzoleja je nadgrajena s stropno poslikavo Marije z umrlim Jezusom (delo Maksima Gasparija) in z marmornim kipom pokojne Fani Jurca s sinom v naravni velikosti (delo kiparja Svitoslava Peruzzija). Občina Postojna je spomeniško pomemben objekt obnovila pod budnim nadzorom zavoda za spomeniško varstvo leta 2016.

Arhitekturno pomembnejše stavbe

Novi postojnski grad, poimenovan tudi **spodnja graščina**, je bil pozidan leta 1700, ko je gosposka potrebovala nov dom zaradi propada grajske stavbe na Soviču. Lepo dvonadstropno stavbo pravokotnega tlorisa s kamnitim portalom nad dvojnimi stopniščem (tega so zgradili konec 30. let med vojnama) so si skozi leta delili zapori, sodišče, sedež postojnskega glavarstva, davkarija in zemljiška knjiga. Med italijansko okupacijo so bili v njej italijanski uradi in po drugi vojni Institut za raziskovanje Krasa SAZU.

Vila Jurca (danes okrajno sodišče) je bila zagotovo najimenojše zasebna stavba nekdanjega osrednjega trga. Družinsko vilo je dal leta 1910 na mestu nekdanjega dvorca Adlershofen zgraditi prej omenjeni veleposestnik in trgovec Franc Jurca, tudi lastnik prve parne žage v Postojni. Stavbo (zgrajeno v historicističnem slogu) z markantnim vogalnim stolpičem je obdajal obsežen vrt. Med prvo svetovno vojno je bil v vili nastanjen general Svetozar Borojevič von Bojna. Z nacionalizacijo ob koncu vojne je izginil tudi »moteči« stolpič.

Osrednja stavba današnje OŠ Miroslava Vilharja je bila zgrajena v pičlem letu. Krajni šolski svet je 3. julija 1898 odločil, da Postojna potrebuje novo šolo. Po načrtih arhitekta Jana Hraskya so stavbo dokončali, tako da se je pouk začel 17. septembra 1900. Pred šolo se je razprostiral lep park, za njo pa veliko dvorišče s šolskim vrtom. V stavbi, oblikovani kot rahlo členjen dvojček s portalom, je od leta 1947 do 1982 domovala Gimnazija Postojna.

Stavba današnje mestne knjižnice Bena Župančiča je bila prvotno fašistični dom. Temeljni kamen za njo je leta 1938 postavil sam Benito Mussolini. Knjižnica domuje na tej lokaciji od leta 1967, temeljito so jo prenovili pred desetimi leti. V spodnjem vogalnem prostoru se nahajata osrednji turistično-informativni center (TIC) in trgovina Lokalca, center lokalnih umetnosti.

Trenutno prazna stavba nekdanje policije (nasproti kulturnega doma) je bila prvotno banka. Leta 1927 so

jo zgradili Italijani. Posebno zanimivo zasnovo nadgrajujejo vogalni lomljeni kamni, ki so jih pridobivali iz bližnjega kamnoloma (t. i. vinčje ali ovčje staje) na lokaciji med današnjo Volaričevo ulico in železnico. V tistem obdobju so bili zgrajeni tudi **današnji kulturni dom** – takrat

V Postojno je pripeljal prvi vlak 20. novembra 1856. V Sloveniji je proga dosegla najvišjo točko ravno v Postojni – 600 m nadmorske višine.

Cassa Balilla – za potrebe fašistične mladine, in ostale prestižne stavbe v Gregorčičevem drevoredu.

Zgradili so tri velike vojašnice – dve pred postojnskimi vrati in eno v Velikem Otoku. Večja, kasarna Kraljice Elene, je merila v dolžino 215 m in v širino 75 m, manjša (namenjena topništvu) pa 130 m. Za svoje uslužbenke so med današnjo Ljubljansko cesto in dvignjeno Kremenco postavili vrsto stanovanjskih blokov. Posamezni premožnejši priseljenci so si začeli postavljati zasebne eminentnejše hiše, saj so računali, da bodo v Postojni ostali trajno. Takrat so bile sezidane reprezentančne zgradbe ob glavni cesti, med njimi tudi **mestna hiša** (1908) – v njej je bil sedež okrajnega glavarstva. To je zdajšnja občinska zgradba. Med večje stanovanjske objekte tedanjega hitrega razvoja in rasti mesta spadata tudi t. i. **Spodnji in Zgornji Inčis**. Stavbi sta dobili naziv po kraticah izvajalca gradbenih del. Po drugi vojni je bila Postojna zadnje večje naselje ob tedanji meji s Kraljevino Jugoslavijo.

Revolucija, imenovana železna cesta

Južna železnica je 577 km dolga dvotirna železnica med Dunajem in Trstom. Avstro-Ogrska monarhija jo je začela graditi leta 1841, prvi vlak pa je zapeljal po njej 16 let pozneje,

1857. V Postojno je pripeljal prvi vlak 20. novembra 1856. Graditelji so poleg proge na kraških planotah urejali še preskrbo z vodo, kar je bilo nujno za parno vleko. Dve vodni črpalni sta vodo do postojnske železniške postaje črpali iz dobra dva kilometra oddaljene Miklavčeve hiše pod Staro vasjo. V Sloveniji je proga dosegla najvišjo točko ravno v Postojni – 600 m nadmorske višine. Konjska vprega je potrebovala od Dunaja do Trsta 8 dni, hitri vlak pa za isto razdaljo 16 ur. Razlika je seveda tudi

v količini tovora. Postojnčani so železnico pričakovali z navdušenjem. Med gradnjo je v mestu vrelo tujih delavcev, ki so potrebovali prenočišča in oskrbo. Usahnjeno furmanstvo – gospodarsko osnovo kraja – je le počasi, a vztrajno nadomeščal turizem. Na to karto stavi Postojna največ tudi danes. Ob gradnji železnice so prišli domačini do ene najimenojše železniških postaj ob celotni progi. Njenega slovesnega odprtja se je udeležil sam avstrijski cesar Franc Jožef I. Italijani so postajno poslopje pozneje še povečali in dogradili obe krili. Dolga leta je ravno železnica pripeljala glavni vseh turistov in obisk Postojnske jame je še do nedavnega veljal za »turistični barometer« tudi za celotno nekdanjo skupno državo. Ob poplavi jam na širšem Krasu je Postojnska jama dobesedno zlata jama. Manjše tranzitno naselje je zarisala na svetovni zemljevid.

Nadaljevanje sledi v prihodnji številki.

Besedilo: Marino Samsa; fotografije: arhiv Notranjskega muzeja Postojna.

Kmetija Žgajnar

Ko se zapeljete po stari regionalni cesti mimo Studenca, vas na poti spremlja čudovit razgled na Nanos. Spodaj so polja in pašniki, kjer se pasejo črno-bele krave. V prepišni svet pod Nanosom so se naselili Žgajnarjevi. Družini so nekdaj rekli po domače Križmanovi. S tem priimkom danes uspešno posluje podjetje na Lavrici in oče Anton ga ponosno nosi na svojih oblačilih. V kmetijstvu na Postojnskem je štafetno palico predal hčerki Tini. Ta je pred leti ustanovila podjetje Bio dobrote, a Tonko (kot mu pravijo zaposleni) ostaja vpet v vsakdanje delo na kmetiji. Pri Žgajnarjevih se gradi in posodablja. Predelava mlečnih izdelkov še vedno poteka ročno. Pravijo, da več tisoč plastenk jogurta vsak dan napolni zvesta zaposlena ročno. Za to naj bi kmalu skrbel nov stroj. Opazno precej zaposlena Tina Žgajnar mi svojega očeta predstavi malo v šali, malo zares kot strokovnjaka za stike z javnostjo.

■ Prihajate z Lavrice. Kako to, da ste se selili v Studenec?

Anton Žgajnar: Prihajamo s Sela pri Lavrici. 6. aprila bo minilo 15 let, odkar smo se preselili na Studenec. Od znancev smo zvedeli, da so na prodaj deli objektov z živalmi Kmetijske zadruge Postojna. Takrat smo imeli na Selih svojo kmetijo s 50 kravami molznicami in ostalo mlado čredo, nismo pa se mogli širiti, ker je kmetija vpeta v vaško jedro. Pojavila se je priložnost. Ker smo nemirnega duha, smo kmetijo odkupili. Bila je v slabem stanju, zato je tudi šla v prodajo. A je bila čisto drugačna, kot jo vidite danes. Zdaj je posodobljena, obnovljena, povečana v dobrobit živali. Te so na ležiščih iz lateksa, imajo hlajen hlev, za vsako žival je bistveno več pro-

stora kot prej, kar zahteva nadstandard, ki ga nudimo živalim. Kmetujemo na ekološki način – brez pesticidov, brez umetnih gnojil, samo s tem, kar da narava. Imamo vse ustrezne certifikate. Veliko poudarka je na paši, kar prej na Lavrici ni bilo mogoče. Vemo, da je paša najboljši način vzreje živali.

■ Ekološke certifikate je težko pridobiti, verjetno jih je še težje obdržati?

Anton Žgajnar: Smo že imeli probleme, ampak zdaj jih nimamo, ker smo se naučili, kako se to dela. Nimamo težav niti z osnovno dejavnostjo (z vzrejo živali in s prirajo mleka) niti na področju predelave. Tudi ta je vsa ekološka, vključno z mesom.

■ Zlobni jeziki bi verjetno rekli, kako je lahko kmetija ekološka, če je pa tako blizu prometna avtocesta? Pri tranzitu je veliko onesnaževanja. Ste imeli s tem kaj težav?

Anton Žgajnar: Naša kmetija ima samo eno parcelo, ki sega strogo do avtoceste. To je na enem delu v postojnski dolini, drugje pa nikjer. Najmanj 50 metrov stran ni kmetije, razen ob regionalni cesti. Vemo, kam gredo težke kovine, največ 50 metrov potujejo. Pri nas tega ni. Analiza zemljišč se izvaja redno. Kot dobri gospodarji moramo vedeti, kje lahko gnojimo z organskimi gnojili več in kje manj. Pogoji za racionalno gospodarjenje je analiza tal, da nam pokaže humus, kislost, vsebnost fosforja, kalija in dušika ter mikroelementov.

■ Imate številna priznanja z Mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma Agra, z Dobrotami slovenskih kmetij na Ptujju, zdaj še nagrado za Bio kefir, najbolj inovativno živilo leta. Vam ta priznanja pomagajo pri prodaji?

Anton Žgajnar: Teh izdelkov sprva nismo dajali na ocenjevanja zaradi priznanj, da bi jih lažje prodajali. Začeli smo z Dobrotami slovenskih kmetij; izdelki so bili sprejeti zelo dobro in nagrajeni z zlatimi medaljami. To je bila potrditev, da delamo pravilno. Sčasoma smo šli na mednarodni sejem Agra, tudi tam so bili izdelki sprejeti nadpovprečno dobro. Nazadnje pa smo dobili potrditev, da niso le zdravi in dobri, ampak tudi najbolj inovativni za vsakodnevne potrebe pri prehrani človeka.

Tina Žgajnar: S tem tudi sami vidimo, kje smo, na ta način preizkušamo sami sebe. V končni fazi, meni je to vsakoletni izziv, želim si več ocenjevanj. S tem skušam biti čedalje boljši, bolj inovativen. Želimo si tudi, da bi se udeležili ocenjevanj v tujini. Nekaj prijav že imamo. Vse te medalje neka-ko pričakujem, ker vsako leto delamo s skrbjo za kakovost. Zelo veliko nam pomeni prav nagrada z Inštituta za nutricionistiko – dobili smo dve, za Bio kefirja zeleno jabolko ter marelica in bučka. To nam je še dodatna motivacija za naprej in potrditev, da delamo pravilno in dobro. Gre za medicinsko potrjene zdrave izdelke. To ni samo nek marketinški naziv, ampak dejstvo, da vsebujejo zdrave maščobe, sadne deleže z manj sladkorja. Kot take distribuiramo v šole, vrtce, bolnišnice in domove starejših – ljudje dejansko jedo zdrav izdelek.

■ Če že govoriva o javnih ustanovah, ali jih oskrbujete pretežno na Postojnskem?

Anton Žgajnar: Do Batagelja na Jezerskem!
Tina Žgajnar: Ja, oskrbujemo tudi njegov novi hotel Planinka. Kar zadeva javne ustanove, imamo čez 200 javnih razpisov. Oskrbumo celo Goriško, Obalo, Notranjsko, Ljubljano v celoti in Gorenjsko. Imamo tri komercialiste, enega izključno za trgovske verige. Oskrbumo Spar in Mercator – slednjega z mlečnimi izdelki, Spar z

mesnimi, ker imamo tudi avtohtone krškopoljske prašiče. Dva komercialista pa s ponudbami in z novostmi redno obiskujeta šole, javne ustanove, tudi policijo in Klinični center.

■ **Prvič sem poskusil vaše jogurte čisto po naključju na izletu v Štanjelu. Pogosto ste na tržnici v Kopru. Zdi se mi, da ste bolj prisotni v Obalno-kraški regiji kot na Postojnskem.**

Anton Žgajnar: Osnovno vodilo je, da je tam lokalne konkurence manj. Od tukaj do morja je govejih živali molznic malo, lahko jih preštejemo na prste ene roke. Govorimo o tistih, ki se ukvarjajo s prodajo tržno. Mi tržimo na obalno-kraškem koncu, kjer proizvodnje mleka in predelave skoraj ni. Tako smo skoraj najbližje tem ljudem. S tem nismo nikomur vzeli tržnega deleža, ker tega ni prej počel nihče.

■ **Kako je danes ženski kot vodilni sili na kmetiji? So še vedno prisotni stereotipi? Kako vas sprejmejo drugi?**

Tina Žgajnar: Nisem ravno običajna ženska, ne pustim se drugim. Moški na kmetiji zelo težko sprejmejo žensko za nadrejeno. Ženski pa je težko, ker mora najti partnerja, ki bo to trpel. Povedano drugače, mora iti v to zgodbo z njo. Sama ne more, v ozadju mora biti za podporo moški. Jaz na srečo to imam. Vendar je dejanski problem, da gre v kmetijstvu ta zgodba iz roda v rod. Svoje otroke bom skušala naučiti, da bodo zgrabili to delo, a na koncu se bodo odločili sami. Žal je kmet še vedno zelo podcenjen poklic, čeprav so v zadnjem času tudi na tem področju premiki. Kmet mora biti hkrati agronom, prodajalec, psiholog ..., a še vedno ni dovolj cenjen.

■ **Vaša kmetija ni več tradicionalna, kakršne so bile včasih, kljub temu pa si kmet – tako kot nekdanji – od jutra do večera. Za proste dni ostane verjetno bolj malo časa?**

Tina Žgajnar: Dopust imamo vsak dan. To je tista urica, ki jo preživiš v kopalnici. To mora biti tvoj način življenja. Živimo nad kmetijo. Moji otroci me vidijo bolj malo. Ne gledajo televizije, ker je jaz ne gledam. Tako živimo mi. Če tega nimaš rad, tega ne moreš početi. Poudarjam, to ni služba, ampak način življenja

Tina Žgajnar mi na koncu razkaže številne izdelke. Svoje zaposlene (teh je več kot 30) ceni. Čeprav ima malo časa zase, v tem delu izredno uživa. V očeh ji zasije iskrica, ko pove, da bodo z novo stavbo pridobili tudi prostore za turistične namestitve. Njene sanje se počasi uresničujejo: med cilji imajo vzpostavitev degustacijskega, morda bolj povedano kar doživljajskega centra. Ta bo zagotovo dobrodošel ob obisku otrok iz slovenskih šol.

Besedilo in fotografija: Jaka Zalar.

Postojnčani z najboljšo poslovno idejo

Zimske počitnice so nekateri šolarji preživel na Podjetniškem taboru. Od 25. do 27. februarja so v Postojni razvijali svoje prve poslovne ideje. Po mnenju stroge žirije so najboljšo predstavitev pripravila dekleta iz Tržiča, nagrada za najboljšo poslovno idejo pa je ostala v Postojni. Lokalna ekipa jo je prejela za zamisel aplikacije Alergenscanner.

Na podjetniškem taboru je sodelovala pisana družina iz vse Slovenije.

Šolarji zadnje triade slovenskih osnovnih šol so se lahko med tokratnimi zimski počitnicami preizkusili v poslovnih vodah. Društvo PROSTOR je pripravilo s pomočjo **Nejca Konjeviča iz Podjetniškega inkubatorja Perspektiva Postojna** v Srednji gozdarski in lesarski šoli Postojna Podjetniški tabor. Prijavila se je pisana družina otrok iz vse Slovenije. Prišli so iz Tržiča, Kamnika, Sevnice, Ilirske Bistrice in Knežaka. Seveda niso manjkali niti Postojnčani. Učenci so se naučili osnov podjetništva, kako idejo spraviti do prototipa; o zamisli so nato povprašali še mimoidoče. Prve tri dni počitnic so ekipe razvijale pet idej: med temi so bile zamisli za priročen spominek v obliki lesene deske, za pizzo, ki ima nadev po lastnem izboru, in za hotel pod zvezdami. Zadnji dan so na zaključni prireditvi kot pravi podjetniki opravili pred žirijo še t. i. pitch. Žirijo so sestavljali: področni sekretar za spodbujanje podjetništva in tehnološkega razvoja **Boris Kunilo**, **Krunoslav Karlovčec** iz Direktorata za internacionalizacijo, podjetništvo in tehnolo-

gijo na gospodarskem ministrstvu, direktor podjetja mBills **Primož Zupan** ter podžupan občine Prevalje in direktor podjetja Si-team **Boštjan Gorenšek**. Bodoče mlade podjetnike je s spodbudnimi besedami bodril igralec in komik **Rok Bohinc**. Tabor je obiskal tudi postojnski župan **Igor Marentič**.

Žirija je za naj idejo nagradila Alergenscanner. Gre za zamisel aplikacije, ki s skeniranjem črtnih kod navede potrošniku, katere alergene vsebuje izdelek. Postojnsko ekipo so sestavljali **Jure Ajdovec, Gašper Dujc in Alen Memišević**. Najboljšo predstavitev poslovne ideje so prikazale šolarke iz Tržiča, ki so se ukvarjale s poZDRAVČKOM – z zdravilnim napitkom iz ingverja, medu in limone. Obe skupini sta bili nagrajene z obiskom poslovnih prostorov podjetja OptiWeb v Škofji Loki. Prav vsi sodelujoči učenci pa so prejeli še darilo srednje šole, ki jih je tri dni gostila – veselo so odskakljali v ljubljanski trampolin park.

Besedilo: Jaka Zalar; fotografija: Rok Perič.

POPRAVKA

- V marčevski številki Postojnskega prepiha v članku S prizidkom k OŠ Antona Globočnika v Postojni za desetletje rešujejo prostorsko stisko smo kot izvajalca del napačno navedli podjetje Kolektor Holding, d. o. o. Pravilno je **Kolektor Koling, d. o. o.**
- V članku Kadrovska situacija v ZD Postojna pa smo navedli napačno telefonsko številko, na katero občani lahko pokličejo za naročilo na pregled pri protetiku **Martinu Žepiču in zobozdravnici Tamari Perhavec**. Pravilna telefonska številka je **05 7000 434**.

Za napaki se opravičujemo.

Uredništvo

Bil je pust, kot ga še ni bilo

Letošnje pustovanje je padlo v začetek marca in se je v Postojni zaključilo na pustni torek z živopisno 48. tradicionalno povorko. Lepo sončno vreme, pravzaprav kar pretoplo za ta letni čas, je privabilo veliko množico ljudi, ki je vzdolž cele Tržaške ceste in v središču mesta spremljala živahno povorko domišljenih skupinskih mask. Turističnemu društvu Postojna (to že desetletja organizira vsako leto povorko) je ob sodelovanju z Občino Postojna in Zavodom Znanje tudi tokrat uspelo pripeljati v Postojno poleg domačih skupin značilne etnološke maske in pustne skupine z raznih koncev Slovenije.

Prva nagrada je šla v roke največje skupine: Kranjske sivke iz Vrtca Postojna

Pustno rajanje za najmlajše, namenjeno otrokom do štirih let, so 2. marca pripravili v **Večgeneracijskem centru v Zeleni dvorani**, na pustni torek pa še za otroke v **dvorani OŠ Antona Globočnika** s Teatrom Cizamo. Ta je v gusarski opravi že prej zakorakal s **Postojnsko godbo 1808** na čelu pustne povorke. V njej se je zvrstilo okoli 400 nastopajočih in šest izvirnih domačih skupin, vse so se potegovala za nagrade. Komisija vsekakor ni imela lahkega dela in tako je po tehtnem premisleku nagradila vse domače skupine. Prvo nagrado je dodelila **največji skupini Kranjska sivka iz Vrtca Postojna**. Kostume je izdelala iz odpadnih materialov in sporočala, naj skrbimo za naše domače čebele in uživamo, predvsem otroci, čim več zdravih medenih zajtrkov. Letos so prišli na svoj račun Smrkci, saj slavijo svojo 60-letno zgodovino in se jih spominjamo po priljubljenih risankah. Tako sta si drugo nagrado delili dve skupini simpatičnih **Smrkcev iz PDG Postojna in iz Slavine**. Tretjo nagrado so si prislužili **Podgurski pajki in čistilni servis (skupini iz Belskega in Bukovja)**. Četrta nagrada je bila dodeljena prisrčni skupini **Ptičja strašila iz OŠ Prestranek**, peta pa skupini postojnskih enot **društva Šent in Doma**

Drugo nagrado sta si delili skupini Smrkcev iz PDG Postojna in iz Slavine.

Tretja nagrada je bila podeljena pajkom in čistilnemu servisu iz Belskega in Bukovja.

na Krasu – opozorila je na Dars in problematiko bodoče avtoceste Postojna–Jelšane.

Prava paša za oči pa so bile letos tudi gostujoče etnološke skupine: koranti Grajena pri Ptuj, skupina iz Okiča, haloške maske (TD Cirkulane), škoromati iz Podgrada in skupina Športnega društva bas šport iz Ilirske Bistrice s svojo veliko zgodovinsko liburno. Pisano povorko je zaključila najslavnejša velika coprnica Uršula iz Cerknice; ta je obiskala Postojno po 35 letih v spremstvu Butalcev in drugih tradicionalnih pustnih likov s Cerknškega.

Koranti Grajena so obiskali tudi županov urad na Občini Postojna (ta je osrednja pokroviteljica prireditve) in v svoje vrste nemudoma potegnili župana Igorja Marentiča. Seveda se je dobro znašel v njihovem težkem kostumu in se jim pridružil tudi na povorki.

Polna plesna dvorana hotela Center je rajala do polnoči.

Na pustni torek je bil v Postojni že četrto leto zapored tudi pustni ples. Gre za ponovno obujanje tradicije, ki je bila v naših krajih prisotna pred več kot dvema desetletjema. Pred štirimi leti ga je ob pomoči Občine Postojna obudila Katja Jordan, članica Mladinskega odbora Turističnega društva Postojna. Zdaj poteka v organizaciji Zavoda Znanje Postojna in Turističnega društva Postojna. Tudi letos je polna plesna dvorana hotela Center rajala do polnoči ob zvokih plesnih ritmov s skupino Mr. Jack. Seveda so bile najboljše maske nagrajene, in sicer v treh kategorijah: najboljša **maska v kategoriji posameznik** je bil **Freddie Mercury**, **nagrada za 'par' je pripadla polnomastnemu Alpskemu mleku in kosmičem Nesquik**, v kategoriji skupinske maske pa so zmagala odlična, domišljena kreirana **drevesa**. Organizatorji so bili nadvse zadovoljni tako z obiskom kot tudi z izvirnostjo in s številom mask v čudovitih pustnih kostumih.

Besedilo: Polona Škodič; fotografije: Foto Atelje Postojna.

»Vaške maškare« so razveselile staro in mlado

Postojna se je v pravo pustno-karnevalsko vzdušje odela na pustni torek, v okoliških vaseh pa so maškare najbolj zagnano odganjale zimo na pustno soboto. Po stari navadi so se odpravile od hiše do hiše in v vsak dom v Strmci, Lohači, Stranah, Brezju ter na Velikem in Malem Ubeljskem prinesle vsaj kanček pustne norčavosti, smeha in dobre volje. Mladi so sobotno rajanje sklenili na plesu v maskah na Turistični kmetiji Hudičevcevec. V Planini pa so tudi tokrat organizirali na pustno soboto rajanje za otroke v tamkajšnjem Kulturnem domu Miroslava Vilharja.

Na Velikem Ubeljskem so rajale družine z majhnimi otroki.

V naših krajih bi za razliko od največjih »pustnih središč« težko našli ljudi, ki večino obveznosti za več tednov podredijo pripravam na pustni čas, a vendar je na pustno soboto in pustni torek iz leta v leto več maškar, obujajo se pustni plesi in obhodi vaških maškar od vrat do vrat. Brezskrbni norčavosti se radi predajo otroci in starši, mladi in mladi po srcu. Letos so se našemili mladi iz cele Krajevne skupnosti Veliko Ubeljsko. Zvečer so se zabavali na Turistični kmetiji Hudičevcevec. Tam so pripravili ples v maskah, živo glasbo in odličen pustni meni. Maske so si naredili tudi osnovnošolci z Ubeljskega in otroci iz Brezja. Našemljeni starši in otroci so hodili po hišah v vseh vaseh krajevne skupnosti – na Velikem in Malem Ubeljskem, v Stranah in Brezju. Ob koncu so se družili v vaškem kulturnem domu ob zasluženem okrepčilu.

V Strmci in Lohači so najmlajše maškare skupaj s starši potrkale na vsaka vrata in vaščane obdarile s pustnimi krofi, pesmijo in z naznanilom skoraj-

Živopisana skupina maškar je razveselila vaščane Strmce in Lohače.

Maškare so se veselile tudi v Planini.

šnje pomladi. Velike maškare so pomladno romantiko nekoliko prizemljile – grahki in korenčki so namreč opozarjali na obdobje vrtnih in poljskih opravil. Vaščani so nagradili z novci, s pustnimi in z mesnimi dobrotami prav vse maškare. Te morajo namreč upravičiti rek: Pust, mastnih ust!

Pustno rajanje za otroke v kulturnem domu v Planini je bilo lepa popestritev zimskih počitnic. Animatorke Tina, Lucija in Marjeta so poskrbele za pravišnje mero tekmovalnega vzdušja med najlepšimi maskami, za ples, igro in zabavo ter pustne krofe.

Besedilo: Ester Fidel; fotografije: Veronika Rupnik, Tanja V. J. in Mirjam Žnidaršič.

ZANIMIVOSTI

Spomin na ledenico pri Malem Otoku

Sredi travnikov med Malim Otokom in Zagonom blizu Nanoščice se nahaja ob enem od tamkajšnjih melioracijskih kanalov dokaj dobro ohranjena stara zidana ledenica. Zanjjo vedo le še redki domačini, saj je kar dobro skrita med drevjem pod dokaj zraščanim bregom. Ena od njih je Vida Stegel iz Malega Otoka; ta se še spominja starih časov in pripovedovanj vaščanov.

V to skrbno zgrajeno ledenico, nekdanje zelo urejeno in čisto, so vozili v hrambo skoraj pol

Ledenica pri Malem Otoku je svojo namembnost dokončno izgubila sredi petdesetih let prejšnjega stoletja.

metra velike kose ledu, ki so jih rezali v bližnji Nanoščici. Naložili so jih na sani in odpeljali v jamo, kjer je moral tako shranjen led zdržati dokaj dolgo, preko celega poletja. Prodajali so ga v bližnje vasi in okoliške kraje, veliko tudi v Postojno. Predvsem so ga dovažali gostilnam, mesarjem in slaščičarjem, ki so poleti poleg sladoleda nudili tudi ohlajene pijače, kot sta bili sodavica in 'mčatka'. **Vida Stegel** je povedala, da so ledenico postopoma opustili s prihodom hladilnikov, nekako v letih po drugi svetovni vojni oziroma dokončno sredi petdesetih let prejšnjega stoletja.

Besedilo in fotografija: Polona Škodič.

Neprecenljiv kulturni biser za nekaj ur na ogled tudi v Slavini

Letošnji mesec kulture so v Slavini obeležili zares veličastno. Obiskovalcem, ki so v petek, 22. februarja, napolnili veliko dvorano slavinskega hrama kulture, se je ponudila izjemna prilika. V živo so si namreč lahko ogledali iluminirani rokopisni kodeks iz leta 1481, v strokovnih krogih poznan kot *Slavinski misal*. Misal je dolga leta veljal praktično za izgubljenega, saj je bil v rokah zasebnih zbiralcev, a je izjemnega pomena za slovensko kulturno dediščino in zgodovino. V preteklem letu – Slovenija ga je posebej posvetila kulturni dediščini – pa je misal za svojo rokopisno zbirko ob podpori Ministrstva za kulturo RS pridobila Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani (NUK).

Misal je bil naročen in izdelan za potrebe cerkve svetega Danijela v Zalogu v takratni župniji Slavina. Odločitev o njegovem nakupu je bila sprejeta na osnovi poglobljenih pregledov in poročil **ddr. Nataše Golob**, upokojene profesorice z umetnostnozgodovinskega oddelka Filozofske fakultete v Ljubljani ter osrednje poznavalke rokopisov in knjižnega slikarstva v Sloveniji, in **dr. Jedert Vodopivec Tomažič** iz Arhiva RS – ta se s svojim delom

pomemben dokument ekonomske zgodovine in spomenik razvoja slovenskega jezika. Rokopis namreč vsebuje v latinskem kolofonu zapis o datumu nakupa in ceni kodeksa, zabeležena pa so tudi slovenska osebna in ledinska imena, povezana z nakupom misala. Rokopisi, ki tako kot *Slavinski misal* vsebujejo kakršnekoli podatke o nastanku, času in kraju izdelave, o naročniku, plačilu in prevzemu, so v srednjeevropskem prostoru zelo redki. V

Slavinski misal je spomenik prednikom. Z veliko truda in odrekanja so zbrali 5 zlatnikov in 7 soldov ter za podružnično cerkev v Zalogu v nemškem Nürnbergu naročili bogoslužno knjigo, ki je po kakovosti izdelave in estetski vrednosti presejala svoje osnovne naloge.

ga slikarja, pri nas poznanega pod imenom Stuchsov mojster. Rokopis vsebuje 78 pergamentnih listov (folijev) velikosti 293 x 202 mm. Vežan je v lesene platnice, prevlečene z rjavim usnjem s pečatnim okrasom. Platnice so okrepljene s kovinskimi vogalniki, sredi vsake platnice je štirioglasta kovinska rozeta. Platnici zapirata dva kovinska zaklepa, na zadnjem numeriranem foliju pa je podpis pisca, to je Franciscus Preming.

Košak. Že takrat se je za nakup potegovala tudi Narodna in univerzitetna knjižnica, a je bila zaradi omejenih sredstev na dražbi neuspešna. Misal je odkupil antikvariat iz Connecticuta v ZDA, že februarja 1983 pa je ponovno zamenjal lastnika in postal del zasebne zbirke rokopisov in inkunabul Bergendal Collection v Torontu. Kasneje je z novim lastnikom ob pomoči p. dr. Martina Dimnika iz Papeškega inštituta za srednjeveške študije v Torontu navezal stik Janko Boštjančič iz Kulturnega društva Slavina. Leta 2002 je dr. Dimnik uspel knjigo fotografirati za NUK, Janko Boštjančič pa je od lastnika pridobil soglasje za uporabo kopij fotografij. Na podlagi teh je prof. dr. Marijan Smolik leta 2003 misal predstavil v reviji *Knjižnica*. Leta 2004 so v Slavini organizirali predavanje, na katerem sta o misalu spregovorila dr. Smolik in ddr. Golobova, leta 2005 pa je dr. Smolik rokopisni misal obširno predstavil še v *Slavenskem zborniku*. »Informacija o *Slavinskem misalu* in njegovem pomenu je s tem dosegla tako laično kot strokovno javnost in zelo smo veseli, da smo iz lokalnega okolja prispevali pomemben delež pri tem,« je upravičeno ponosen Janko Boštjančič. V imenu slavinske župnije, Krajevne skupnosti Slavina in Kulturnega društva Slavina se je Boštjančič ob zaključku prireditve zahvalil vsem sodelujočim, tudi domačim pevcem **Vokalni skupini Slavna** in mladi sopranistki **Neži Kernel** – ta je ob spremljavi brata **Jurija** zapela enega od Vilharjevih samospevov.

Odlično ohranjeno izvorno delo iz leta 1481, tudi kakovostno restavrirano, je med obiskovalci poželo veliko zanimanja.

posveča varovanju in restavriranju pisne in grafične kulturne dediščine. O pomenu misala sta spregovorili ob ravnateljici NUK-a **Martini Rozman Salobir**, vodji rokopisnega oddelka NUK-a **mag. Marijanu Rupertu** in **mag. Janku Boštjančiču** iz Slavine na predstavitvi v Slavini. Obiskovalce sta ob omenjenih nagovorila še župan **Igor Marentič** in domači župnik **Jože Jakopič**.

Misal predstavlja (tako so v NUK-u zapisali že ob njegovi prvi predstavitvi v Ljubljani septembra lani)

vsebinskem pogledu je pomemben kot redke ohranjen primer misala po obredju oglejskega patriarhata. Po tridentinskem koncilu (ta je prepovedal starejše liturgične tradicije) so iz naših cerkva pod oglejsko pristojnostjo odstranili večino liturgičnih knjig oglejskega obredja. Rokopis je pomemben in poseben tudi zato, ker vsebuje prepis samo tistih mašnih delov, ki so jih potrebovali in uporabljali v cerkvi sv. Danijela v Zalogu. Odlikujejo ga tudi izjemne likovne prvine. Slikarsko okrasje in sedem inicial so delo knjižne-

Misal je ne nazadnje zanimiv tudi zaradi svoje usode. Kupljen je bil na god sv. Katarine (25. novembra) 1481 za zaloško cerkev, ko je bil v Slavini vikar Aleš Dornik. Kaj se je z njim dogajalo od takrat do leta 1982, ko je bil prepoznani kot pomemben element slovenske kulturne dediščine, ostaja za zdaj neznan. Leta 1982 ga je v katalogu predstavila in nato na dražbi tudi prodala znana dražbena hiša Sotheby v Londonu. Dotlej je bil rokopis v lasti »anonimne gospe«, kot je zapisala decembra 1982 v časopisu *Delo* Alja

Besedilo: Alenka Čuk; fotografija: Milan Simičič.

Prvi Evin dobrodelni koncert

Na pragu pomladi se je odvijal 9. marca zvečer v Kulturnem domu Postojna prvi koncert pianistke Eve Švent Zadel. Pester program in širok repertoar je s svojimi glasbenimi prijatelji sooblikovala kot prerez skozi različne generacije in žanre vse od otroške pesmi do klasike ter od rocka do evergreenov, popa in avtorskih pesmi. Koncert je pravzaprav združil prijatelje, profesionalne glasbenike in ljubitelje glasbe tako na odru kot poslušalce v dvorani – ti so prispevali v dobrodelne namene. Skupaj so zbrali kar 1.720 evrov za Društvo Sožitje iz Postojne.

Eva Švent Zadel je za dober namen povezala glasbenike in poslušalce.

Veliko je bilo nostalgije, nekaj sodobnih glasbenih poudarkov, predvsem pa ni manjkalo radostnega čustveno obarvanega vzdušja. Do zadnjega kotička polna dvorana je z glasnimi aplavzi nagrajevala nastopajoče: **zborček Črički** iz postojnskega vrtca pod vodstvom vzgojiteljic **Nine Maver in Kristine Česnik** ter **pevski zbor vzgojiteljic Šiške** pod vodstvom **Nine Maver, Andreja Ivanušič, Andreja Jesenovca, Tulia Furlaniča, Matice Marentiča, Sergeja Škofljanca, brata Petra in Žigo Smrdela, Simona Šubica in Živo Stegel**. V imenu Društva za pomoč osebam z motnjami

v duševnem razvoju Sožitje Postojna se je **Nina Zakič** iz srca zahvalila za donirano vsoto, saj bo pripomogla k še bolj kakovostnemu izvajanju vsebin njihovega delovanja. Za konec je stopil na oder še **postojnski župan Igor Marentič** in navdušen čestital Evi za odlično koncertni večer. Tudi ta ni skrivala navdušenja nad uspelim koncertom. Ob tej priložnosti se zahvaljuje vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli in prispevali k tej polno uresničeni ideji.

Eva je bila že od malih nog zapisana glasbi in svetu črno-belih klavirskih tipk. Ljubezen do glasbe

(korenini pravzaprav že v njeni družini) je postala tudi njen poklic in način življenja. Za seboj ima veliko najrazličnejših nastopov. Izobraževala se je doma in tudi prek meja pri nekaterih odličnih profesorjih in mentorjih - tudi v Los Angelesu in tam spoznala kar nekaj svetovno znanih rockerskih imen. Sicer je del koncerta posvetila tako velikim rock legendam kot tudi Oliverju Dragojeviću v spomin na njuno skupno nastopanje.

Besedilo: Polon Škodič; fotografija: Foto Atelje Postojna.

Mednarodni glasbeni festival mladih Postojna 2019

Turistično društvo Postojna skupaj s Turistično zvezo Brkini, Kras, Notranjska in ob podpori Občine Postojna, Zavarovalnice Triglav in Postojnske jame organizira že 21. mednarodni glasbeni festival mladih Postojna 2019.

V marcu so nam organizatorji ponudili kar dva koncerta. Na prvem – odvil se je 14. marca v dvorani Alojza Srebotnjaka v Glasbeni šoli Postojna – je nastopil **Otroški zbor »Vesnianka« iz Moskve**. Med 38 nastopajočimi (starimi med 10 in 18 let) je prepevalo 7 fantov. Vodja zbora in študija je **Ljubov Aldakova**, v Rusiji priznana umetnica, ki sestavlja najpogosteje repertoar klasične narave. Med drugim izbira med opero, rusko in tujo sakralno glasbo ter ljudskimi pesmimi iz različnih držav sveta. Obiskovalce so presenetili s sloven-

sko izvedbo pesmi Kje so tiste stezice in Sijaj, sijaj sončece. Nedavno osvojene nagrade sta prvi mesti na mednarodnem zborovskem festivalu v Tallinu (Estoniji) in Montreuxu (Švici). Program je povezovala **Vita Jordan**.

V nedeljo, 17. marca, je poslušalce v cerkvi sv. Štefana v Postojni navdušil s svojim temperamentnim španskim pristopom **otroški zbor Coro Los Peques del Leon de Oro iz Španije**. Nadobudni pevci (prepevalo jih je kar 54) prihajajo iz manjšega mesta Luanco ob Biskajskem zalivu. Istega dne so zasedli na 1. mednarodnem mladinskem zborovskem festivalu »Aegis Carminis« v Kopru med 15 zbori iz šestih držav prvo mesto. Prepevajo čustvene spiritualne skladbe in se kljub svoji mladosti radi sprimejo z gospel glasbo. Vanjo se na trenutke tako vživijo, da jim ne izostanejo niti solze. Zbor je na klavirju spremljal **Oscar Camacho**, dirigentki **Eleni Rosso** pa je prišel na zaključku koncerta čestitat **Ambrož Čopi**, priznani slovenski skladatelj in zborovodja, tudi umetniški direktor omenjenega festivala v Kopru. Zbor je prisotnim predstavila moderatorka **Mateja Jordan**. Stalni obiskovalci se že veselijo nadaljnjih napovedanih nastopov glasbenega festivala. Ta je letos zakorakal v tretje desetletje.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa.

Otroški zbor Coro Los Peques del Leon de Oro iz Španije je nastopil v cerkvi sv. Štefana.

Jubilejna, 50. revija Primorska poje tudi v Postojni

Od 22. februarja do 28. aprila se bo v sklopu jubilejne pevske revije *Primorska poje* odvijalo 34 koncertov, predstavilo pa se bo kar 216 zborov. Med njimi je tudi osem pevskih sestavov iz postojnske občine, ti so oziroma bodo do konca aprila nastopili na prireditvah po Primorskem in v zamejstvu. V postojnskem kulturnem domu je koncert izzvenel 2. marca.

Primorska poje, ena največjih manifestacij slovenske ljubiteljske kulture, poteka letos v znamenju častitljivega jubileja, 50-letnice revije. Organizatorji - Zveza pevskih zborov Primorske, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Zveza slovenskih kulturnih društev v Italiji, Zveza

cerkvenih pevskih zborov Trst in Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica - so na njeno tradicijo upravičeno ponosni. Na osrednji prireditvi v Portorožu so posebna priznanja podelili osmim pevskim zborom, ki sodelujejo na reviji vseh 50 let.

Letošnji koncerti se v večini odvijajo na odrih kulturnih domov po Primorskem, 11 jih bo v zamejstvu v Italiji, eden na Hrvaškem - v Umagu. Na reviji *Primorska poje* sodeluje tudi osem sestavov iz postojnske občine. **Komorni zbor Arima** je nastopil na uvodnem koncertu v Dobrovem, **Ženska vokalna skupina Mavrca** v Trstu, **oktet Bori** v Braniku, **Mešani pevski zbor Postojna** na osrednji prireditvi v Portorožu, **Ženska vokalna skupina Vanda Križaj** v Vrtovinu. 13. aprila bo **Moška vokalna skupina Slavna** nastopila v Števerjanu, **Moška vokalna skupina Goldinar** pa v Črnem vrhu nad Idrijo. **Burja - mešani pevski**

zbor DU Postojna se bo 14. aprila predstavil občinstvu v Cerknem.

Postojnsko občinstvo pa je 2. marca v dvorani kulturnega doma zaploskalo Ženski pevski skupini Morje - Univerze za tretje življenjsko obdobje Izola, Moškemu pevskega zboru Slavnik iz Hrpelj, Mešanemu pevskega zboru Klasje iz Bukovice - Volčje Drage, Ženski vokalni skupini Ardeo iz Šempasa, Mešanemu pevskega zboru Zdravko Munih iz Mosta na Soči, Mešanemu pevskega zboru Sežana in Moškemu pevskega zboru Poljubin.

Ester Fidel

Gregorčki plavali v Nanoščici

Prizadevnost novega vodstva KS Hrašče že takoj na začetku mandata kaže sadove. V Kulturnem domu Hrašče je Kulturno in športno društvo Hrašče - Mali Otok letos že nekajkrat priredilo ustvarjalne delavnice za najmlajše: otroci so si v filmskem popoldnevu ogledali noveše animirane filme. Starejši občani se lahko udeležujejo skupinskih pohodov, za organizirani začetni plesni tečaj standardnih plesov za odrasle pod vodstvom izkušene plesne učiteljice pa je prijavljenih že osem parov.

V nedeljo, 17. marca, so otroci v kulturnem domu izdelovali »gregorčke« - plavajoče lučke oziroma barčice svetega Gregorja. Po starih šegah, ki pa niso bile prisotne na našem ožjem območju, je na ta dan sv. Gregor »luč v vodo vrgel«. Stoletja nazaj je ta dan sovpadal s prvim dnem pomladi. Leta 1582 pa so sprejeli gregorijanski koledar in gregorjevo se je pomaknilo nazaj. Od takrat se ptički ženijo 12. marca. Izdelane plavajoče lučke so otroci peš odnesli do dobra dva kilometra oddaljenega Cenetovega mlina, od koder jih je naprej ponesla Nanoščica. Za mentorstvo in varnost je poskrbela tričlanska ekipa pod vodstvom **Magde**

Izdelovalci gregorčkov.

in **Jake Tomšiča** s prostovoljci. S podobnimi prihajajočimi prireditvami in z novo zgledno spletno informativno stranjo bi radi povečali sodelovanje in druženje v obeh vaseh KS Hrašče.

Besedilo in fotografija: Marino Samsa

V Baru Nanos na Razdrtem razstave in predavanja

Ob tem, da se ob polni luni odvijajo tudi posebni dogodki, se lahko prepričate tako rekoč vsak mesec v prostorih Bara Nanos na Razdrtem. Za pester petke že leta vztrajno skrbi Dušan Pavlica, gonilni organizator Društva prijateljev Nanos, pod čigar okriljem potekajo raznovrstna politopisna in poljudnoznanstvena predavanja ter likovne razstave.

Ob slovenskem kulturnem prazniku je svoja impresivna platna razobesil alpinist, popotnik, fotograf in inovator **Marjan Olenik - Gurka**. Ravno on je letos odprl sezono v Baru Nanos s predavanjem o potovanju po Ekvadorju in Galapagosu. V februarju je popotnik Darko Mohorčič predstavil svojo kolesarsko avanturo od Dubaja do Omana. Ob dnevu žena je slikarka **Živa Agrež** polepšala stene Bara Nanos s platni podob Istre. Avtorica jih ustvarja z močno prekrivajočimi se pastoznimi nanosi akrilnih barvnih tonov. Ostanke čase (kot je poimenovala

svoj zadnji cikel slik) je ustvarjala v glavnem z lopatico. Slike bodo na ogled do 4. aprila. Drugi teden v marcu je **dr. Petra Draškovič Pelc** popeljala obiskovalce v kočevske pragozdove in jim približala njegove značilne živalske vrste. Seveda so vsa predavanja obogatena z vrhunskimi avtorskimi fotografijami.

Po predstavitenih dogodkih sledijo po navadi ob 20. uri nočni pohodi na Nanos. Običajno do šest dni pred polno luno ali na dan ob njej se udeleženci že dvanajsto leto povzpnejo do Vojkove kočje, po vrnitvi pa si v Baru privoščijo vsaj še kozarec kuhanega vina. Udeležba je največkrat odvisna od vremenskih razmer in se vrti med 12 do 50 pohodnikov.

Za ogled »Ostankov časa« v Baru Nanos na Razdrtem si lahko odtrgate dragocene minutke tudi mimobežniki, ne le pohodniki. In hkrati lahko občudujete veličastno podobo skalnatega Nanosa - oljno podobo domačega, razdrškega slikarja Ivana Gregoriča.

Marino Samsa.

Skoraj tristo avtogramov za Siddharta

Plakati z vabilom na akustični koncert skupine Siddharta v postojnskem kulturnem domu so bili že dolgo pred 8. marcem prepleteni z napisom Razporodano. V zadnjih mesecih je kar nekaj glasbenikov – ne le tistih top v slovenskem merilu, kot sta bila na primer Matevž Šalehar Hamo in Rudi Bučar, ampak tudi domačih, na primer Jure Požar in Simon Avsec z Ano Pupedan – razprodalo koncerte v postojnskem kulturnem domu. Spodbudno za pregovorno mrtvo Postojno, zato se kar samo ponuja vprašanje, kateri cukrček sledi v prihodnjih mesecih.

Siddharta je dobila »za celo karjolo« avtogramov.

Siddharta na čelu s pevcem Tomijem Megličem ni pozabila na čestitke ob prazniku žena. Skupina je v slovenskem rockovskem prostoru prisotna že 20 let in se je že pred 15 leti zapisala v našo

glasbeno zgodovino z rekordnim koncertom - s 30 tisoč obiskovalci na stadionu za Bežigradom. Postojnsko publiko je navdušila z odlično akustično izvedbo novih in starejših skladb. Akustična izvedba

je bila za vse njihove zveste oboževalce posebno doživetje, saj ustvarja bolj intimen in pristen stik publike in glasbenikov. Tomi Meglič ga je začel ob koncu koncerta, ko je šel med publiko, objemal obiskovalce in prisluhnil utripu njihovih src. Zagotovo ji je polaskal tudi s komplimentom, da je publika gonilna sila skupine Siddharta. Pevec **Tomi Meglič**, klavirist **Tomaž Okroglič Rous**, kitarist **Primož Benko**, basist **Jani Hace**, bobnar **Boštjan Meglič** in gostujoči tolkalec **Martin Janežič - Bucu** so zaigrali dvajset skladb. Novejše so bile z aktualnega studijskega albuma 'Nomadi'; po njem je Siddharta poimenovala svojo akustično turnejo. Izbor starejših pa je segal vse od pesmi s prvega albuma Id do najnovejšega. Med uspešnicami, ki so dvigale temperaturo med publiko, so bile Leden, Spet otrok, Dolga pot domov... in kot vrhunec Na soncu.

Člani skupine Siddharta so si tako kot v drugih krajih tudi v Postojni vzeli čas za pokoncertno druženje s publiko. V preddverju kulturnega doma jih je čakalo presenečenje. Običajno delijo avtogramе sami, tokrat pa so jih prejeli »za celo karjolo«. Njihov veliki oboževalec **Zoran Jerebic** je

namreč priskrbel livovsko samokolnico in na njegovo pobudo so jo pred vstopom v dvorano s svojimi podpisi »napolnili« vsi obiskovalci koncerta. **Katja Jordan, vodja Kulturnega doma Postojna in organizatorka koncerta**, ter Zoran Jerebic sta tako izročila glasbenikom darilo, ki jim bo zagotovo unikaten spomin na postojnski koncert. Jordanova je pod vtisi izjemnega zanimanja in razprodanega koncerta poudarila, da je to velika spodbuda za naprej in nagrada za prizadevanja, kako ponuditi v kulturnem domu vsebine za vse okuse in vse generacije. Zdaj že sruje dogodke, ki se bodo v toplih dneh preselili na prosto, očitno pa se nam zaradi zanimanja publike za jazz obetajo tudi nastopi odličnih jazz glasbenikov. Mi izpostavljamo še povezovalno vlogo Kulturnega doma Postojna, saj k posameznim projektom pritegne tudi druge ustanove. Tako so na primer na omenjenem koncertu vse ženske prejele ljubke obeske, ki so jih izdelali otroci v postojnskem vrtcu.

Besedilo: Ester Fidel; fotografija: Valter Leban.

Beti Bricelj je spet razstavljala v Parizu

Slikarka Beti Bricelj je v prvi polovici marca kot edina Slovenka razstavljala v Parizu na pomembni skupinski razstavi z mednarodno udeležbo. To je v zadnjem obdobju že njena tretja predstavitev del na razstavah v Parizu. Naj spomnimo, da je lani sodelovala na prestižnem salonu abstraktnih umetnosti Salon des Réalités Nouvelles, zatem pa še v galeriji Abstract Project.

Tokrat se je odzvala povabilu na razstavo z naslovom #82 – Art et Mathématiques – ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ oziroma Umetnost in matematika – Geometrija njenega kuratorja Davida Apikiana. Kot del vzporednega dogajanja so jo posvetili tednu matematike in jo postavili v pariški galeriji Abstract Project. Beti Bricelj je na njej razstavljala UV – od-

tis na aluminiju z naslovom 630 RHY7HM.

Na razstavi so poleg francoskih svoje eksponate predstavljali tudi mednarodni umetniki, ki v svojem ustvarjalnem delu razumno in intuitivno uporabljajo geometrijo. Med njimi so ustvarjalci različnih umetniških dometov in področij – različni vizualni umetniki in arhi-

tekti pa tudi matematiki in izumitelji. Beti ni skrivala zadovoljstva, saj je bila počaščena, da je imela spet priložnost razstavljati svoje delo v eminentni umetniški družbi

v enem od vodilnih svetovnih kulturnih središč.

Besedilo: Polona Škodič; fotografija: osebni arhiv Beti Bricelj.

Beti Bricelj pred galerijo Abstract Project.

Najboljša postojnska kegljaška ekipa si je že prigrigala nastop v mednarodnem tekmovanju NBC ligi.

KEGLJANJE

V predzadnjem, 17. krogu naše najkakovostnejše kegljaške lige sta tako moška kot ženska ekipa Proteusa gostovali in vpisali pomembni zmagi.

Fantje so premagali Konjice 5 : 3, dekleta pa Litijo 2001 s 6 : 2. Izgubila je le ekipa Proteus II, na gostovanju v 2. ligi – zahod jo je s 7 : 1 premagala Izola. Prva postojnska ekipa igra v zadnjem krogu doma proti Ljubelju. Če zmaga, bo osvojila odlično tretje mesto, sicer bo četrta, kar pa že prinaša nastop v evropskem NBC pokalu. Ženska ekipa bo ob koncu prvenstva pristala v zlati sredini lestvice, druga moška ekipa pa se bo zaradi zadnjega mesta v ligi preselila v 3. ligo – zahod.

Brane Fatur

BALINANJE

Končalo se je ekipno balinarsko državno prvenstvo oziroma ligaško tekmovanje v Super ligi. Med osmimi ekipami je tekmovala tudi članska ekipa BK Postojnska jama iz Postojne in na koncu zbrala vsega tri točke ter pristala na sedmem mestu.

Vse točke je dosegla v igrah s sosednjo Košano – v gosteh so zmagali 17 : 9, doma pa remizirali s 13. Državni prvaki so postali balinarji Trate iz Škofje Loke. Postojnčani bodo kljub uvrstitvi na predzadnje mesto na lestvici še vedno nastopali v naši najkakovostnejši balinarski ligi. Iz

lige, ki bo v prihodnji sezoni štela deset ekip, tokrat ne izpade nihče.

V balinarski dvorani Rešta v Pivki se je končala Zimska balinarska liga. V njej so nastopale pet ekip iz občine Pivka in ekipa Prestranka, edina iz občine Postojna.

Prav Prestrančani – nastopali so v postavi **V. in R. Beguš, Kantar, Kovšca, Doles, Spinelli, Kragelj in Sotlar** – so po zmagi 11 : 5 proti Športni zvezi Pivka osvojili naslov prvaka ter prejeli pokal in medalje.

Končal se je tudi redni del Trim balinarske lige 2018/19, ta je ob koncih tedna potekal v Zeleni dvorani. Največ točk (15) so zbrali balinarji Soviča, sledijo Postojna, Cerknica in Kamnoseštvo Klančar.

Štiri najboljše ekipe so se že pomerile v polfinalu – v njem je Sovič premagal Kamnoseštvo Klančar, Postojna pa Cerknico. V tekmi za zmagovalca lige se bosta pomerila oba najboljša postojnska kluba. Srečanje bo gotovo privabilo številne gledalce, več o derbiju pa v naslednji številki.

Brane Fatur

KOŠARKA

Postojnski košarkarji se v sklenem delu sezone borijo za vstop v 2. skl. Potem ko so se prebili v ligo za prvaka, so ostali brez enega najpomembnejših igralcev – Klemna Muhe, ker si je poškodoval ramo.

Naših košarkarjev to ni vrglo iz tira, v prvih dveh tekmah so zabeležili proti ekipama Vojnika in Radenske dve zmagi. Sledil je poraz na gostovanju v Ljubljani. V podaljšku je Postojnčanom namreč zmanjkalo moči. Tekma je bila tudi precej živčna, saj se je zaključila kar s šestimi tehničnimi napakami (vsaka ekipa je dobila po tri). Na domačem obračunu proti Litiji je Postojna sklenila prvi del lige za prvaka. Sledijo še povratne tekme proti štirim ekipam, ki bodo dokončno dale dva potnika v višji rang tekmovanja. Postojnska ekipa se najprej podaja v goste v Vojnik (30. marca), sledita domači tekmi proti Murski Soboti (6. aprila) in teden kasneje proti Ljubljani, zadnjo tekmo v sezoni pa bodo odigrali v Litiji.

Mladinci (U19) so zaključili sezono v zgornjem delu 2. skl. Sedaj se že začnajo priprave na kvalifikacije za 1. skl nove sezone; odvijale se bodo v maju in septembru. **Kadeti** (U17) nadaljujejo sezono v 2. skl. **Pionirji** (U15) so kljub dobrim predstavam v 1. skl znova padli v 2. skl, tam se bodo borili za najvišja mesta.

Boštjan Blaško

SMUČANJE

V marcu se je sklenila sezona smučarskih tekmovanj za Pokal Notranjsko-primorske regije in Primorski pokal. Zadnja tekma je bil Miškotov pokal, ta je štel za obe konkurenci. Tekmovanja na državni ravni se bodo zaključila do konca marca.

Člani SK Kalič so organizirali 17. marca na Cerknem že enajsto leto tekmovanje za Miškotov pokal v veleslalomu. Vreme organizatorjem in tekmovalcem ni bilo najbolj naklonjeno. Tudi snežne razmere so opominjale, da je konec zime blizu, vendar je bila tekma na koncu izpegljana v zadovoljstvo vseh uspešno. Na tekmi se je pomerilo približno 230 tekmovalcev vseh kategorij.

Rezultati so šteli za Primorski pokal (v tej konkurenci so zbrali največ točk smučarji SK Javornik) in hkrati za Pokal Notranjsko-primorske regije. Postojnski smučarji so dosegli

zelo dobre posamične rezultate. V kategoriji U8 je zmagala **London Klemenc** iz SK Markin, v kategoriji U14 **Anžej Arčon** iz SD Postojna in iz istega kluba med deklicami U16 tudi **Alja Ronzullo**. Med dekletki U21 so bile stopničke popolnoma postojnske – na najvišjih dveh stali **Tinkara Žitko** in **Neja Seražin** iz SK Markin, tretja pa je bila **Danaja Ogrizek** iz SK Kalič. Med fanti je bil v isti kategoriji **Žiga Šadl** iz SK Markin drugi.

Konec februarja so organizirali člani SD Postojna na Cerknem veleslalom, tudi ta je štel za Pokal Notranjsko-primorske regije. Med zmagovalce so se vpisali **London Klemenc** in **Matevž Šadl** (oba U8) iz SK Markin ter **Anžej Arčon** (U14), **Alja Ronzullo** (U16), **Urša Poženel Vilhar** in **Aljaž Kranjec** (oba U21) iz SD Postojna. **Thor Klemenc** (U8, SK Markin), **Žana Abram** (U14, SK Kalič) in **Kaja Rebec** (U21, SD Postojna) so se na tej tekmi uvrstili na drugo mesto, **Žiga Šadl** (U21, SK Markin) pa na tretje.

Člani SK Markin pa so 3. marca organizirali veleslalom za državno prvenstvo za kategorijo U12. Skoraj 140 tekmovalcev je imelo odlične tekmovalne pogoje, klub pa je za organizacijo prejel tudi pohvale odgovornih na Smučarski zvezi Slovenije. S konkurenco se je hrabro spopadel tudi **Jaka Biščak** iz SK Markin in osvojil med 71 tekmovalci 47. mesto.

Smučarska tekmovanja na državni ravni (Pokal Sloski – poteka pod pokroviteljstvom podjetja Nordica Dobermann) so v zaključni fazi, zaključila naj bi se predvidoma do konca marca. Po enajstih tekmah od predvidenih petnajst zaseda **Anžej Arčon** v kategoriji U14 skupno šestnajsto mesto, **Alja Ronzullo** pa v kategoriji U16 peto.

Smučarje čaka v naslednjih mesecih še nekaj dni na snegu, potem pa druženje ob podelitvi nagrad najboljšim v skupnih seštevkih tekmovanj za Pokal Notranjsko-primorske regije in Primorski pokal.

Barbara Žitko

STRELSTVO

V začetku marca je Strelsko društvo (SD) Postojna na svojem avtomatskem strelišču izpeljalo regijsko prvenstvo s serijsko zračno puško. Nastopilo je kar 128 strelcev in strelk, vsi so imeli možnost doseči normo tudi za nastop na državnem prvenstvu.

Najboljša pri mlajših deklicah je bila **Arja Ala Hvala**, pri starejših **Ines Živic**, tretji mesti sta zasedla **Ana Debevec** in **Nace Bola Ujčič**. Nika Perenič je bila četrta, **Matic Trček** pa šesti. Sredi marca je potekal še zadnji krog v državnih strelskih ligah. Ekipe SD Postojna je obstala v 1 A državni ligi (zračna puška), čeprav je nekajkrat nastopila oslabiljena, predvsem zaradi strelk, ki so bile na mednarodni izmenjavi študentov. V 1 B ligi je med posameznicami (pištola) slavila **De-**

nis Bola Ujčič, kadeti so bili skupno peti, starejše deklice pa šeste.

SD Postojna je osvojilo v številu točk v vseh ligaških tekmovanjih med 128 slovenskimi strelskimi društvi 9. mesto, ponovno pa je bilo najboljšo društvo v Primorsko-notranjsko-kraški strelski regiji.

PRIZNANJA

Na tradicionalni prireditvi Športne zveze Pivka so podelili priznanja za športne dosežke v letu 2018. Prejeli so jih tudi športniki iz občine Postojna, ki nastopajo za klube iz pivške občine.

Med veterani so prejeli srednjo plaketo **Vladimir Savič** in **Robert Petrovčič** (oba atletika) ter **Darko Bizjak** (kegljanje), med člani pa sta prejela veliko plaketo **Rok Beguš** in **Mitja Kragelj** (oba balinanje).

ŠAH

Postojnska šahistka **Ivana Hreščak**, najboljša mladinka Slovenije za minulo leto in športnica Postojne za leto 2018, tudi v tem koledarskem letu nadaljuje z izvrstnimi rezultati. Na šahovskem turnirju, posvečenem dnevu žena – 8. marcu, oziroma na 19. mednarodnem ženskem turnirju »Cvet Mediteran« na Reki je pripravila prvostavno presenečenje, tako rekoč senzacijo (kot je zapisal v naslovu reški časopis *Novi list*) in osvojila prvo mesto.

Na enotedenskem turnirju so med deseterico nastopile tudi tri velemojstrice, Ivana je bila razvrščena šele kot deveta nosilka. Po izredno prodorni in brezkompromisni igri pa je ob zaključku zbrala 6,5 točke oziroma vpisala štiri zmage in pet remijev. Za seboj je za pol

Ivani so čestitali predsednik ŠK Postojna **Vladimir Slejko** in njen trener **Jadran Hlad**, generalna sekretarka ŠZ Slovenije **Nina Rob** in selektor ženske reprezentance Slovenije **Matjaž Mikac**.

točke presenetljivo pustila tudi prvo favoritko, izkušeno ukrajinsko velemojstrico **Zimino**. Na turnirju je že nastopila kot mednarodna mojstrica, do prvega bala za velemojstrski naslov pa ji je zmanjkalo le pol točke. Najboljši postojnski šahistki vseh časov so pripravili člani in privrženci ŠK Postojna v hotelu **Kras** svečan sprejem. Čestitali so ji predsednik ŠK

Postojna **Vladimir Slejko** in njen trener **Jadran Hlad**, generalna sekretarka ŠZ Slovenije **Nina Rob** in selektor ženske reprezentance Slovenije **Matjaž Mikac**. Slednji je v nagovoru poudaril, da bo imel slovenski šah z **Ivano Hreščak** prav v kratkem času novo velemojstrico.

Športno stran je pripravil: Brane Fatur; fotografija: Valter Leban.

OBČINA POSTOJNA AKCIJA ZBIRANJA NEVARNIH ODPADKOV SOBOTA, 6. APRIL 2019

Ura	Lokacija
8.00 - 8.45	PLANINA – pri gostilni Demšar
9.15 - 11.00	POSTOJNA – Titova cesta, pod pokopališčem
11.30 - 12.15	BELSKO – pri kozolcu Toplar
12.45 - 13.30	HRENOVICE – na križišču za Faro (50 m naprej)
14.00 - 14.45	HRUŠEVJE – pri bivši gostilni Pri Janezu
14.15 - 15.00	PRESTRANEK – Ul. Padlih borcev, pri eko. otoku

V OKVIRU AKCIJE LAHKO ODDATE NASLEDNJE NEVARNE ODPADKE:

BATERIJE
AKUMULATORJE
MOTORNJA OLJA
JEDILNA OLJA
FLUORESCENTNE CEVI

BARVE, LAKE, LEPILA, ČRNILA
ČISTILA
KOZMETIKO
SPREJE
ZDRAVILA

KISLINE IN ALKALIJE
PESTICIDE
TOPILA
FOTOKEMIKALIJE
ONESNAŽENO EMBALAŽO

PUBLIKUS d.o.o.; Operativni center Postojna; Jeršice 3, 6230 Postojna
T: 05 720 49 62; E: oc.postojna@publikus.si

Cvetličarna
Pogrebne storitve
Kosovelova ulica 1, 6230 Postojna
(nasproti Mercator centra)

Ob izgubi vaših dragih vam bomo uredili vse potrebno za spoštljivo in dostojno slovo.

Kako ravnati v primeru smrti svojca?

DOMA: Najprej obvestite Zdravstveni dom – urgentno službo. Ko zdravnik potrdi smrt nas pokličite in mi vam bomo pomagali urediti vse potrebno (ureditev dokumentov, prevoz in ureditev pokojnika,...)

V BOLNICI, DOMU OSTARELIH,... Ko vas iz ustanove obvestijo o smrti, nas pokličete, in mi prevzamemo skrb ter uredimo vse potrebno, za organizacijo pogreba (prevozi, ureditev dokumentov,...) V naši pisarni, ali pri vas na domu se bomo nato dogovorili o pogrebu, izbiri pogrebnih artiklov (krsta, žara, križ, piramida, nagrobni okvir, cvetje...)

Dežurni številki 24 ur na dan:

040 850 557 - Marijan Križaj

031 363 359 - Robert Pirjavec

Ob izvedbi pogreba vam pri žalnih aranžmajih v naši cvetličarni nudimo **10% popust**

Prvo leto s Sopotniki v Občini Postojna

V Občini Postojna smo zabeležili prvo obletnico, ko smo skupaj z Zavodom Sopotniki začeli prevažati naše starejše občane iz podeželja v mesto in nazaj. Začetek je bil tako za nas, kakor za uporabnike na nekakšni preizkušnji.

toplji ljudje, ki z veseljem prisluhnejo tudi kakšni težavici naših uporabnikov. Hvaležnost naših starejših občanov je neizmerna, zato vemo, da delamo dobro in da smo na pravi poti. Z velikim veseljem se bomo trudili še naprej.

Velika zahvala pa gre seveda tudi našim donatorjem: Štorja pod stopnicami, Bar Bor, Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna, Sawal d.o.o, ki nam s svojim nesebičnim pristopom pomagajo pri uresničitvi našega cilja, t. j. pomoč sočloveku.

Vedno nas lahko pokličete in se pridružite našim uporabnikom na tel. številki 031 60 70 70, veseli pa bomo tudi novih prostovoljcev, ki se čutijo in vidijo v naši zgodbi.

Po enem letu pa z veseljem sporočamo, da Sopotniki vsakodnevno vozimo naše uporabnike po opravkih in jim tako olajšamo njihove poti v mesto in domov.

Njihovo število vztrajno narašča in veseli smo prav vsakega, ki nas pokliče, ter se nam pridruži. Skupaj z našimi srčnimi prostovoljci smo postali ena velika družina. Sopotniki nismo samo prevozi, smo tudi

Da bi bili vsak dan drug drugemu Človek človeku Sopotnik!

Ljubica Gutnik, koordinatorica prevozov
Občina Postojna

Očistimo Postojno 2019

Letošnja čistilna akcija Očistimo Postojno 2019, zajema tako mesto Postojna kot krajevne skupnosti v občini Postojna.

Vse občanke in občane, tabornike, skavte, člane društev in druge prostovoljce lepo vabimo na že tradicionalno čistilno akcijo Očistimo Postojno 2019.

Skupaj bomo pospravili papirčke, platenke, steklenice, tudi kakšen čevljin in guma se bosta našla. Prav je, da naravi pomagamo zadihati, da skupaj mirno vstopimo v pomlad.

- **Kdaj: sobota, 6. april 2019, od: 8:00 do 12:00**
- **Zbirno mesto: parkirišče pred PTC Primorka.** Na zbornem mestu bodo udeleženci prejeli vrečke in rokavice (ter navodila o lokacijah čiščenja). Po končanem čiščenju bo organizator poskrbel tudi za toplo malico.
- **Organizatorji:** Občina Postojna, Društvo tabornikov Rod kraških viharikov, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov steg Postojna 1 in Krajevne skupnosti v občini Postojna
- **INFO in prijave:** Jerneja Srebot 031/454-649, Klemen Premrl - 031 251 835, email: ocistimo.postojno@gmail.com

Delavnica obrezovanja pri gradu Hasberg v Planini

V sredo, 13.marca, smo v sklopu programa Socialna aktivacija, ki jo izvajamo na Zavodu Znanje na Ljudski univerzi Postojna, izvedli delavnico »Obrezovanje sadnega drevja«

Delavnice se je udeležilo skoraj trideset ljudi. Svoj sadovnjak sta nam posodila zakonca Milavec, ki živita v bližini gradu Hasberg. Strokovnjak na področju vrtnarstva in gozdarstva Robert Rogič (Kompost) nam je prikazal kako obrežemo sadno drevje (jablano, češnjo, nektarino, breskev) in jagodičevje.

V čarobnem grajskem vrtu, ki ga skrbno ureja društvo Škratovka, pa, kako obrezujemo vrtnice. V obrezovanju so se preizkusili vsi prisotni, ki

so Rogiča zasuli s praktičnimi vprašanji, povezanimi z vrtnarstvom. Za prevoz do Planine je prijazno poskrbela Občina Postojna.

Helena Bizjak, vodja programa Socialna aktivacija

Projekt Razvoj in izvajanje programov socialne aktivacije sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Občina Postojna je 18. marca 2019 na svoji spletni strani objavila

Javni razpis za pomoč pri kritju stroškov socialno varstvene storitve socialnega servisa celodnevne povezave prek osebne telefonskega alarma v občini Postojna v letu 2019 (E-oskrba).

Javni razpis bo odprt do porabe sredstev, za ta namen rezerviranih v proračunu Občine Postojna za leto 2019.

Skrajni rok za oddajo vlog je 30.10.2019 oz. do zaprtja javnega razpisa zaradi porabe sredstev.

Vloga na razpis mora biti oddana na obrazcu, ki je sestavni del razpisne dokumentacije.

Vlogo z zahtevano dokumentacijo je potrebno dostaviti v zaprti ovojnici s pripisom »NE ODPIRAJ – JR E-OSKRBA«, osebno ali po pošti na naslov: Občina Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna.

Šteje se, da je vloga pravočasna, če je najkasneje zadnji dan roka za oddajo vložena osebno na sedežu Občine Postojna (sprejema pisarna) ali poslana priporočeno po pošti.

Vse dodatne informacije v zvezi z javnim razpisom dobijo zainteresirani na Občini Postojna v času uradnih ur, na tel. št. 05 7280 721 ali po elektronski pošti: alenka.hladnik@postojna.si.

Obrtna cona Veliki Otok

Občina Postojna v Obrtni coni Veliki Otok razpolaga s prostimi stavbnimi zemljišči, ki so namenjena tako domačim kot tujim investitorjem.

Za poslovne in industrijske potrebe je tako zagotovljenih cca 12.500 m² komunalno opremljenih stavbnih zemljišč, kjer niso upoštevane površine za ceste in ostale javne površine, ki so že odmerjene. Območje obrtne cone je določeno na podlagi Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje POC Veliki Otok enota urejanja prostora PO 01 Veliki Otok – tehnološki park (Ur.l. RS, št. 29/2012). To območje je razdeljeno na posamezne parcele, ki se po potrebi lahko delijo ali združujejo, skladno z zgoraj navedenim odlokom. Možen je odkup posamezne parcele ali več skupaj. Zemljišča so komunalno na novo opremljena (cesta, vodovod, kanalizacija, javna razsvetljava).

V coni Veliki Otok je skladno z odlokom možno opravljati (graditi) poslovne zgradbe za različne dejavnosti:

- Industrijske stavbe in skladišča,
- Rezervoarji, silosi in skladišča,
- Stavbe za izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo - tehnološki park,
- Energetski objekti, samo za izkoriščanje obnovljivih virov energije,
- Odlagališča odpadkov - zbirni center za odpadke,
- Gostilne, restavracije in točilnice, ki služijo temu območju,
- Druge upravne in pisarniške stavbe v sklopu osnovne proizvodne dejavnosti,
- Trgovske stavbe v sklopu osnovne proizvodne dejavnosti,
- Garažne stavbe,
- Odprta parkirišča: parkirne površine in garaže za tovorna vozila, ki presegajo 3,5 ton za avtobuse ter za priklopnike teh motornih vozil,
- Gradnja objektov mobilne telefonije,
- Lokalne ceste in javne poti: ulice in drevoredi v varovalnem pasu cest, cestni priključki in križišča, pristopi do objektov in zemljišč, funkcionalne prometne površine ob objektih, parkirišča, prometna

signalizacija in prometna oprema, pešpoti in drugi objekti namenjeni varnosti prometa, zaščiti ceste ter zemljišč in objektov vzdolž ceste pred vplivi prometa,

- Distribucijski cevovodi za pitno vodo,
- Cevovodi za odpadno vodo,
- Distribucijski elektroenergetski vodi in distribucijska komunikacijska omrežja.

Občina Postojna večkrat letno objavi javni razpis za prodajo predmetnih nepremičnin, ki je objavljen na spletni strani občine. Za dodatne informacije vam je na voljo služba za nepremičnine.

ZAZIDALNE ENOTE:

enota	parc. št.	velikost parcele	razpoložljivost
P1	1449/83, k.o. 2477 Zagon	2.236 m ²	PROSTO
P2	1449/99, k.o. 2477 Zagon	5.153 m ²	PROSTO
P3	1449/102, k.o. 2477 Zagon	1.501 m ²	PROSTO
P4	1449/103, k.o. 2477 Zagon	2.638 m ²	PROSTO
P5	1449/108, k.o. 2477 Zagon	1.037 m ²	PROSTO

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

FINANČNA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

OBVESTILO FINANČNE UPRAVE RS

V MESECU MARCHU SE IZVAJA I. TRANŠA INFORMATIVNIH IZRAČUNOV DOHODNINE ZA LETO 2018 - I. TRANŠA IID18:

Pomembni roki za I. tranšo IID18

- Datum odpreme: petek, **29. 3. 2019**
- Datum fikcije vročitve: sobota, **13. 4. 2019**
- Zadnji dan za vložitev ugovora: ponedeljek, **29. 4. 2019**
- **30. 4. 2019** IID18 postane informativni izračun odločba o odmeri dohodnine za leto 2018, če ni vložen ugovor.
- Skrajni rok za vračilo preplačila: sreda, **29. 5. 2019**
- Valuta doplačila dohodnine: sreda, **29. 5. 2019**

V PONEDELJEK, 1. APRILA 2019, SE IZTEČE ROK:

- za predložitev davčnega obračuna davka od dohodkov pravnih oseb za leto 2018.

Do 1. 4. 2019 morajo davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb predložiti:

- davčni zavezanci, ki imajo ki imajo davčno obdobje enako koledarskemu letu
- pravne osebe tujega prava, če so v letu 2018 v celoti ali delno opravljale dejavnost oziroma posle v Sloveniji ali če so imele kraj dejanskega delovanja posloводства v Sloveniji.

■ za predložitev davčnega obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti za koledarsko leto 2018.

Obračun DohDej so dolžne predložiti vse fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, vključno z nosilci osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov (in dejanskih ali normiranih odhodkov), in sicer za vse kmetijske dejavnosti svojega kmečkega gospodinjstva.

Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti (DDD-DDD) in Obračun davka od dohodka pravnih oseb (DDPO) je potrebno za davčno leto 2018 oddati elektronsko preko portala edavki. Za pripravo in oddajo obračunov DOD-DDPO in DDD-DDD za davčna obdobja do 31. 12. 2017, oziroma za poslovna obdobja 2017/2018 se, enako kot v preteklih letih, uporabljata aplikaciji Silvester Pelias za pripravo obračuna za pravne osebe in Silvester Fineus za pripravo obračuna za **fizične osebe z dejavnostjo** – SP.

Včasih peš pridemo hitreje

V okviru Evropskega tedna mobilnosti 2018, je Svet za preventivo in varnost v prometu Občine Postojna v sodelovanju z društvom Prostor izvajal različne aktivnosti za spodbujanje trajne mobilnosti. Ena izmed njih je bila tudi delavnica oblikovanja tabel, ki označujejo čas hoje.

Te so oblikovali dijaki SGLŠ Postojna in dijaki iz Italije, ki so bili v Postojni na izmenjavi v okviru projekta Erasmus+. Skupaj so spoznali Postojno in izdelali grafike za pet tabel z označenim časom hoje med različnimi točkami. Postavljene so na petih lokacijah – pri Občini Postojna in PTC Primorka, pred mestno

knjižnico, zdravstvenim domom in SGLŠ, njihov namen pa je občane in obiskovalce prepričati, da se hoja spleča, saj so vse točke oddaljene le nekaj minut hoje. Na ta način bi poskrbeli tudi za svoje zdravje in

razbremenili okolje, ki ga neprestano onesnažujejo izpusti iz motornih vozil. Ta ukrep je pozdravilo tudi Ministrstvo za okolje in prostor, ki je sofinanciralo izvedbo aktivnosti Evropskega tedna mobilnosti 2018.

Peli so Slovencem doma in v zamejstvu

Mešani pevski zbor Postojna je bil v letošnjem mesecu kulture zelo aktiven, saj je z nastopi popestril kar tri kulturne dogodke, v začetku marca pa nastopil še na slavnostnem koncertu ob 50-letnici revije Primorska poje.

Slovenski kulturni praznik je zbor letos praznoval med rojaki v sosednji Hrvaški, kjer je v soboto, 9. februarja, gostoval pri Slovenskem kulturno-prosvetnem društvu »Bazovica« na Reki. Gostovanje je zboru sofinanciral Urad Vlade RS za Slovencev zamejstvu in po svetu.

Tam živeči rojaki so tradicionalno pripravili prireditve ob prazniku kulture. Prvi del kulturno-umetniškega programa so oblikovali pevci, recitatorji in folkloristi domačega društva, v drugem delu pa so postojnski pevci obiskovalcem odpeli deset slovenskih skladb:

od tradicionalnih priredb ljudskih pesmi do sodobnih, ki so bile prav za ta zbor napisane v zadnjih dveh letih.

Z izbranim programom je zbor nastopil tudi v postojnskem domu upokoјencev, kjer je navdušil vedno hvaležno občinstvo, in v Kranju, kjer je bil gost tamkajšnjega Komornega zbora Mysterium.

Mesec kulture se je za zbor zaključil 3. marca v Portorožu z nastopom na slavnostnem koncertu ob 50-letnici revije Primorska poje. Prireditve se je med številnimi pevci, predstavniki primorskih zborov in kulturnih delavcev udeležil tudi predsednik države Borut Pahor, častni pokrovitelj prireditve.

Vsi štirje dogodki so se tudi tokrat izkazali kot izjemna priložnost za krepitev stikov med zbori ter prijetna srečanja s pevci in ljubitelji lepe pesmi.

Besedilo: Pia de Paulis Debevec, fotografija: Ladislav Torresan

Varna vožnja s traktorjem

Bližajo se toplejši dnevi, prišla je pomlad, s tem pa se pričnejo tudi prva opravila na vrtovih, gozdovih in poljih. V cestnem prometu se v tem letnem času znatno poveča udeležba delovnih strojev, traktorjev in motokultivatorjev, kar pri drugih udeležencih v cestnem prometu pomeni, da morajo svoja predvidevanja, način in hitrost vožnje prilagoditi tem, bistveno počasnejšim vozilom.

Policisti pri svojem delu opažamo, da prav v tem začetnem obdobju, lastniki teh vozil ne pripravijo-opremijo tako, da so primerni za udeležbo v cestnem prometu. Vsako leto obravnavamo več prometnih nesreč in dogodkov z najhujšo posledico kjer je botrovala slaba priprava vozila za delo ter največkrat precejšnje pomanjkanje sposobnosti. Pripravili smo več priporočil in navodil glede varne vožnje z delovnimi vozili, ki so objavljena na spletni strani Občine Postojna.

Policisti policijske postaje Postojna bomo nad vozniki traktorjev, motokultivatorjev ter delovnih strojev izvajali občasne nadzore, vse z namenom zagotoviti varno udeležbo v cestnem prometu. Obenem si želimo, da bi naše nasvete upoštevali in se tako izognili nesrečam, ter se po opravljenem delu v gozdu ali na polju srečno vrnili domov k svojim bližnjim!

Policisti PP Postojna

V vaš kraj prinašamo novo tehnologijo interneta in televizije.

A1 kot prvi operater v Evropi predstavlja napredno mobilno-fiksno tehnologijo, ki prinaša hiter internet in digitalno HD televizijo v kraje s slabo pokritostjo.

A1 Kombo lite

Od **36⁹⁹€**
na mesec

A1.si

Če so paketi A1 Kombo lite na voljo v vašem kraju, lahko preverite na **A1.si**, na **prodajnih mestih A1** ali na telefonski številki **040 40 40 45**.

Ob vezavi na paket A1 Kombo lite S ali L velja ugodnost v višini 5 € mesečno v primeru 12-mesečne vezave, kar znaša 120 € prihranka ter ugodnost v višini 10 € mesečno pri vezavi za obdobje 24 mesecev, kar znaša 240 €. Hkrati poleg mesečne ugodnosti naročniki ob 12 ali 24-mesečni vezavi prejmejo ugodnost brezplačne montaže v vrednosti 250 €. Po poteku vezave se paketi zaračunavajo po rednih cenah. Naročnik lahko v primeru Nedelovanja storitve, kot je opredeljeno v Samoregulacijskem kodeksu o nadomestilih za nedelovanje ali slabše delovanje javnih komunikacijskih storitev in Posebnih pogojih za izvajanje širokopasovnih storitev, brez plačila naročnine, sorazmernega dela prejete ugodnosti in stroškov priključitve, v roku 14 dni od aktivacije, odstopi od Naročniške pogodbe. Navedene hitrosti so najvišje možne hitrosti, ki so dinamične in odvisne od oddaljenosti in zasedenosti bazne postaje. Ostali potencialni dodatni stroški (vse kar je izven sledečih postavk: izvedba montaže zunanje antene in UTP povezave do modema (do 30 m, CAT 5e/6), nabava in montaža nosilca za anteno s premerom 35-80 mm, dobava vsega drobnega materiala, potrebnega za izvedbo zahtevanih del) se zaračuna skladno s Cenikom A1 ali Cenikom pogodbenega partnerja. Vse cene vključujejo DDV. Za pakete A1 Kombo lite veljajo Splošni pogoji za izvajanje elektronskih komunikacijskih storitev in Posebni pogoji za izvajanje širokopasovnih storitev ter drugi pogoji, kot izhaja iz Naročniške pogodbe. Več informacij na voljo na 040 40 40 40, A1.si in prodajnih mestih A1. A1 Slovenija, d. d., Smartinska c. 134b, SI-1000.

Javno podjetje Kovod Postojna
Vodovod, kanalizacija, d.o.o., Postojna

POROČILO O SKLADNOSTI PITNE VODE V LETU 2018 ZA VODOVODNA SISTEMA POSTOJNA-PIVKA IN SUHORJE

(v upravljanju javnega podjetja KOVOD Postojna, vodovod, kanalizacija, d. o. o., Postojna)

Poročilo je pripravljeno v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17 – v nadaljevanju pravilnikom), ki v 34. členu določa, da mora upravljavec vodovodnega sistema najmanj enkrat letno obvestiti uporabnike o skladnosti pitne vode, ugotovljene v okviru notranjega nadzora.

Poročilo zajema dva vodovodna sistema, ki sta v upravljanju podjetja KOVOD Postojna, d. o. o. in zagotavljata oskrbo s pitno vodo na območju občin Postojna in Pivka:

- **1. VODOVODNI SISTEM POSTOJNA - PIVKA** z oskrbovalnima območjema: Osrednji del in Strane–Hruševje–Šmihel.
- **2. VODOVODNI SISTEM SUHORJE** (oskrbovalno območje Suhorje – vodni vir iz vodovodnega sistema Ilirska Bistrica).
- Vsa zajeta voda za oskrbo s pitno vodo je površinskega tipa ali z vplivom površja.

■ Tabela 1: Število uporabnikov in distribucija pitne vode (m³) za leto 2018 po oskrbovalnih območjih

Ime oskrbovalnega območja	Število uporabnikov	Distribucija pitne vode (m ³ /leto)
Osrednji del	20.173	2.023.905
Strane–Hruševje–Šmihel	1.696	636.829
Suhorje	64	4.722
Skupaj	21.933	2.665.456

■ Tabela 2: Priprava pitne vode za leto 2018 po oskrbovalnih območjih

Ime oskrbovalnega območja	Objekt za pripravo vode	Priprava pitne vode
Osrednji del	Vodarna Malni	Koagulacija, ultrafiltracija (UF), aktivno oglje – izjemoma, dezinfekcijsko sredstvo: UV in plinski klor
Strane–Hruševje–Šmihel	Vodarna Malni	Koagulacija, ultrafiltracija (UF), dezinfekcijsko sredstvo: UV in plinski klor
	Vodarna Korotan	Koagulacija, ultrafiltracija (UF), dezinfekcijsko sredstvo: Natrijev hipoklorit
	Črpališče Šmihel pod Nanosom	Brez obdelave, dezinfekcijsko sredstvo: Plinski klor
	Strane	Brez obdelave, dezinfekcijsko sredstvo: Natrijev hipoklorit
Suhorje	Vodarna Ilirska Bistrica	Mikrofiltracija, dezinfekcijsko sredstvo: plinski klor

Nadzor nad zdravstveno ustreznostjo pitne vode se izvaja z notranjim nadzorom pitne vode skladno z 10. členom pravilnika in državnim monitoringom pitne vode. Državni monitoring opravlja Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (v nadaljevanju: NLZOH) in je vzpostavljen na podlagi zahtev pravilnika in karakteristik vodnih virov. Notranji nadzor se izvaja interno znotraj službe za zdravstveni nadzor in analize podjetja Kovod Postojna d.o.o., in pogodbeno z NLZOH. Notranji nadzor je vzpostavljen na osnovah HACCP sistema, kateri omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih agensov, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi.

■ Tabela 3: Državni monitoring pitne vode za leto 2018 po oskrbovalnih območjih

Ime oskrbovalnega območja	Št. vzorcev	Št. rednih vzorcev	Št. občasnih vzorcev	Št. neskladnih vzorcev
Osrednji del	29	26	3	2
Strane–Hruševje–Šmihel	5	4	1	0
Suhorje	2	2	0	0

Legenda: **Redni preskus:** pH vrednost, Električna prevodnost pri 20 °C, Preostali prosti klor, Vonj, *Escherichia coli*, Število kolonij pri 22°C in 37°C, *Clostridium perfringens* (vključno s sporami), Koliformne bakterije, Barva, Motnost, Amonij; **Občasni preskus:** Priloga 1, del B, Pravilnika o pitni vodi.

Obrazložitev tabele 3: V okviru državnega monitoringa pitne vode je bilo na VS Postojna–Pivka in VS Suhorje skupno opravljenih šestintrideset vzorčenj za mikrobiološke in fizikalno-kemijske preskuse. Pri izvajanju nadzora sta bila neskladna dva redna vzorca in sicer na oskrbovalnem območju osrednji del. V enem vzorcu je bilo neskladje ugotovljeno zaradi preseženega števila kolonij pri 37°C in v drugem vzorcu zaradi prisotnosti koliformnih bakterij ter preseženega števila kolonij tako pri 22°C kot pri 37°C. Oba vzorca sta bila neskladna zaradi zastajanja vode v omrežju v naselju Buje.

■ Tabela 4: Notranji nadzor surove vode za leto 2018 po oskrbovalnih območjih

Ime oskrbovalnega območja	N vseh vzorcev	N občasna MB	N neskladni občasna MB	N Legionella spp.	N neskladni Legionella spp.	N Hormoni in organske spojine	N Neskladni hormoni in organske spojine	N redna KEM	N neskladni redna KEM	N občasna KEM	N neskladni občasna KEM
Strane – Hruševje – Šmihel	Zajetje Korotan	10	6	6	0	0	0	3	3	1	0
	Črpališče Šmihel pod Nanosom	7	6	0	0	0	0	1	0	0	0
	Strane	7	6	0	0	0	0	1	0	0	0

Legenda: (N): število vzorcev; občasna MB: Koliformne bakterije, *Escherichia coli*, Enterokoki, *Clostridium perfringens* (vključno s sporami), Število kolonij pri 22°C in 37°C; hormoni in organske spojine: po predlaganem naboru parametrov kemijskega laboratorija NLZOH-ja; redna KEM: pH vrednost, Električna prevodnost pri 20 °C, Preostali prosti klor, Vonj, Barva, Motnost, Amonij, Nitrit, Oksidativnost in/ali TOC, Aluminij; občasna KEM: Priloga 1, del B, Pravilnika o pitni vodi.

Obrazložitev tabele 4: V surovi vodi je bilo v sklopu notranjega nadzora opravljenih enainštirideset vzorčenj. Od tega dvaintrideset na mikrobiološke parametre, ki zajemajo kriptosporidije in parazite iz rodu *Giardia* ter *Legionello* spp., šest redne fizikalno-kemijske parametre in dve občasne fizikalno-kemijske parametre. Mikrobiološko neskladnih vzorcev je bilo skupaj devetnajst in sicer na vodnem zajetju Malni in vodnem zajetju Korotan. Fizikalno-kemijskih neskladnih vzorcev je bilo skupaj štiri, prav tako na vodnem zajetju Malni in vodnem zajetju Korotan.

Malni: Surova voda iz zajetja Malni je mikrobiološko stalno obremenjena, kar je razvidno iz tabele 4. V vodi so vedno prisotne bakterije fekalnega onesnaženja *Escherichia coli*, enterokoki kot tudi koliformne bakterije, število kolonij pri 22°C in 37°C ter *Clostridium perfringens* (vključno s sporami). *Clostridium perfringens* nakazuje na prisotnosti parazitov v vodi. Prisotnosti kriptosporidijev in parazitov iz rodu *Giardie* se z rednim letnim vzorčenjem ni ugotavljajo. Kemijsko surova voda iz zajetja Malni ni obremenjena. Neskladnost se beleži le pod indikatorske parametre in sicer motnost v času obilnega deževja.

Korotan: Surova voda iz zajetja Korotan je mikrobiološko stalno obremenjena, kar je razvidno iz tabele 4. V vodi so vedno prisotne bakterije fekalnega onesnaženja *Escherichia coli*, enterokoki kot tudi koliformne bakterije, število kolonij pri 22°C in 37°C ter *Clostridium perfringens* (vključno s sporami). Znotraj rednega letnega vzorčenja pitne vode se prisotnosti kriptosporidijev in parazitov iz rodu *Giardie* ni ugotavljajo. Kemijsko je surova voda iz zajetja Korotan ob izdatnem dežju in intenzivnem spiranju površja obremenjena z višjimi vrednostmi aluminija, ki pa nimajo mejne vrednosti enako velja tudi za indikatorske parametre in sicer povišane motnost v času obilnega deževja.

Črpališče Šmihel pod Nanosom in Strane: Surova voda obeh vodnih virov je tako mikrobiološko kot tudi fizikalno-kemijsko neobremenjena in zelo stabilna neglede na vremenske spremembe kar je razvidno iz tabele 4.

■ Tabela 5: Notranji nadzor pitne vode za leto 2018 po pripravi za posamezno oskrbovalno območje

Ime oskrbovalnega območja		(N) vseh vzorcev	(N) občasna MB	(N) neskladni občasna MB	(N) paraziti	(N) neskladni paraziti	(N) Legionella spp.	(N) neskladni Legionella spp.	(N) redna KEM	(N) neskladni redna KEM	(N) dodatni parametri k redni KEM	(N) dodatni parametri k redni KEM	(N) občasna KEM	(N) neskladni občasna KEM
Osrednji del	Vodarna Malni	26	12	0	1	0	1	0	12	0	11	0	0	0
Strane – Hruševje – Šmihel	Zajetje Korotan	13	7	0	1	0	0	0	6	0	6	0	0	0
	Črpališče Šmihel pod Nanosom	24	12	0	0	0	0	0	12	0	0	0	0	0
	Strane	12	6	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0

Legenda: glej legendo Tabela 4, dodatni parametri k redni KEM: Aluminij.

Obrazložitev tabele 5: V okviru notranjega nadzora je bilo skupaj opravljenih petinsedemdeset vzorčenj na mikrobiološke in fizikalno-kemijske parametre po pripravi pitne vode v objektih navedenih v tabeli 5. Od tega je bilo odvzetih sedemintrideset vzorcev na mikrobiološko preskušanje, šestintrideset na redno fizikalno-kemijsko preskušanje. Vsi odvzeti vzorci pitne vode so bili skladni s pravilnikom.

■ Tabela 6: Notranji nadzor pitne vode za leto 2018 po oskrbovalnih območjih na omrežju in pri uporabniku

Ime oskrbovalnega območja (OO)	(N) vseh vzorcev	(N) občasna MB	(N) neskladni občasna MB	(N) redna KEM	(N) neskladni redna KEM	(N) dodatni parametri k redni KEM	(N) dodatni parametri k redni KEM
Osrednji del	153	119	19	34	2	26	1
Strane–Hruševje–Šmihel	21	16	1	5	0	5	0
Suhorje	16	8	0	8	1	0	0

Legenda: glej legendo Tabela 4, dodatni parametri k redni KEM: Aluminij.

Obrazložitev tabele 6: V okviru notranjega nadzora pitne vode je bilo opravljenih na vodovodnem sistemu Postojna – Pivka in Suhorje na omrežju in pri uporabniku skupaj sto dvainsedemdeset vzorčenj na mikrobiološke in fizikalno-kemijske parametre. Na oskrbovalnem območju Suhorje ni bilo neskladnih vzorcev.

Na oskrbovalnem območju Osrednji del je bilo od vseh sto triinpetdeset vzorcev neskladnih devetnajst mikrobiološko in dva fizikalno – kemijsko. Od devetnajstih mikrobiološko neskladnih vzorcev jih je bilo trinajst neskladnih zaradi prisotnosti koliformnih bakterij, trije vzorci zaradi preseženega števila kolonij na 37°C, eden vzorec zaradi prisotnosti enterokokov in koliformnih bakterij in eden zaradi koliformnih bakterij in preseženega števila kolonij na 37°C. Trinajst neskladnih vzorcev je bilo odvzetih na vodovodnem omrežju naselja Buje, trije v naselju Volče in eden v naselju Gornja Košana. Vzrok mikrobiološke neskladnosti vzorcev pitne vode v Bujah in Volčah je zastajanje in segrevanje vode v omrežju ter načrtni ilegalni posegi v javno omrežje v obdobju poletnih mesecev, v Gornji Košani pa je bil vzrok neskladnosti hišno vodovodno omrežje. Za neskladnost dveh fizikalno-kemijskih vzorcev je razlog povišana motnost v enem izmed teh dveh vzorcev pa tudi presežena vrednost aluminija. Vzrok za povišano motnost je bil nestrokovni odvzem vzorca pitne vode iz hidrantnega nastavka v naselju Zagorje in Dolnja Košana s strani pooblaščenega izvajalca NLZOH, kar se je potrdilo s ponovnim vzorčenjem. Enako velja tudi za preseženo vrednost aluminija na hidrantnem nastavku v Zagorju saj je bil v enakem času v neposredni bližini istega kraja odvzet vzoredni vzorec na drugem hidrantnem nastavku, ki ni odstopal od mejnih vrednosti pravilnika.

Na oskrbovalnem območju Strane-Hruševje -Šmihel je bilo od vseh 21 vzorčenj neskladen en vzorec in sicer zaradi preseženega števila kolonij na 37°C v naselju Goriče. Vzrok za neskladnost je bilo hišno vodovodno omrežje.

Na vodovodnem sistemu Postojna – Pivka je bilo v letu 2018 potrebno vodo za prehrabne namene prekuhavati le enkrat in sicer na oskrbovalnem območju Osrednji del v naselju Buje skupaj enaindvajset dni v mesecu juliju in avgustu. Na vodovodnem sistemu Suhorje je bilo vodo potrebno prekuhavati v prehrabne namene petkrat skupaj enainosemdeset dni.

V mesecu februarju štirinajst dni, aprilu dvanajst dni, septembru štiriindvajset dni, novembru enajst dni in decembru sedeminštrideset dni. Vseh pet prekuhavanj je bilo uvedenih zaradi presežene motnosti po filtraciji na vodarni Ilirska Bistrica, ki je v upravljanju JP Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o..

Iz rezultatov poročil preskušanj pitne vode na vodovodnem sistemu Postojna – Pivka je mogoče povzeti, da je uresničitev pomembnega infrastrukturnega projekta rekonstrukcija vodarne Malni z novo tehnologijo ultrafiltracije, ožvitev vodarne Korotan prav tako z ultrafiltracijo, menjava magistralnega voda v celoti ter obnovitev obstoječih in izgradnja novih vodnih rezervoarjev prispeval k doseganju dolgoročnih ciljev v oskrbi z zdravstveno ustrezno pitno vodo v obeh občinah.

Vse dodatne informacije lahko dobite na spletni strani www.kovodpostojna.si, na sedežu podjetja (tel. 05 700 07 80) in po elektronski pošti: info@kovodpostojna.si.

Postojna, marec 2019

Irena Sušelj Šajn,
Vodja službe za zdravstveni nadzor in analize

David Penko, Direktor

KOVOD
Jaršice 3, 6230 Postojna

Vodnik dogajanja v občini Postojna v času od 28.3.2019 do 30.4.2019

28. marec 2019

19:00 Kulturno Stand up vodstvo po razstavi Muzej krasa
Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna
 Notranjski muzej Postojna

19:30 Letni koncert Mešanega pevskega zbora Društva upokojencev Postojna - Burja
Društvo upokojencev Postojna
 Kulturni dom Postojna

29. marec 2019

18:00 Ali obstaja gospod Pravi?
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
● Delavnico vodi Katja Škrabar
 Zelena dvorana Postojna

1. april 2019

10:00 Vadnica za izpit za slovenščino
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
● Prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si ali na tel.: 081 610 597.
Delavnica bo potekala vsak ponedeljek
 Zelena dvorana Postojna

2. april 2019

19:30 Komedija - Moški brlog
Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna
● Gledališka predstava, za abonma in izven
 Kulturni dom Postojna

3. april 2019

16:00 Pospeševanje turističnih inovacij & Hackathon
Zavod Znanje Postojna, OE PIP
 Podjetniški inkubator Perspektiva Postojna

4. april 2019

10:00 Osvežitveni in nadaljevalni tečaj angleškega jezika
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
● Tečaj vodi Katja Grmek, potekal bo vsak četrtek
 Zelena dvorana Postojna

16:00 Ročna dela – Kvačkanje, štrikanje, vezenje
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
● Delavnica bo potekala vsak četrtek
 Zelena dvorana Postojna

17:30 Mali medo: Čebelica Maja in pajek
Zavod Znanje, OE Kulturni dom Postojna
● Otroška predstava, za abonma in izven
 Kulturni dom Postojna

5. april 2019

18:00 Pesniški turnir
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
● 19. nagradni natečaj drugo polfinalno tekmovanje Založba Pivec
 Čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča Postojna

18:00 iVitalis depresija
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
● Izvajalka predstavitve vadbe je dr. Neja Zupan
 Zelena dvorana Postojna

20:00 Premiera komedije BOEING-BOEING (stevardese pristajajo)
Gledališka skupina Ščuka
● avtor Marc Camoletti, režija Franc Petkovšek
Vstopnina: odrasli 8, otroci 5 evrov, uro pred predstavo na blagajni KD.
 Kulturni dom Planina

6. april 2019

Čistilna akcija
Občina Postojna

7. april 2019

10:00 Prva nedelja v mesecu, brezplačen vstop za občane
Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna
 Notranjski muzej Postojna

8. april 2019

8.30 Priprave na izpit iz upravnega postopka - ZUP (30 ur)
Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna
● 80 % prisotnost na predavanjih omogoča brezplačno opravljanje izpita v prvem razpisnem roku ZUP.
Prijave do 2.4.2019 (031 314 805).
Brezplačno (prednost imajo starejši od 45 let z največ srednješolsko izobrazbo)
 Ljudska univerza Postojna

10. april 2019

17:00 Koncert godalnih orkestrów Glasbenih šol Kranj, Sežane in Postojna
Glasbena šola Postojna
 Dvorana Alojza Srebotnjaka, GŠ Postojna

11. april 2019

18:00 Marko Juhant Vzgajanje srečnih otrok
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
● Strokovno predavanje spec. pedagoga za motnje vedenja in osebnosti
 Čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča Postojna

19:00 Kulturno Stand up vodstvo po razstavi Muzej krasa
Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna
 Notranjski muzej Postojna

12. april 2019

17:00 Noč Knjige 2019
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
● Praznovanje svetovnega dneva knjige (ustvarjalno izobraževalni dogodek za otroke starejše od 8 let)
 Čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča Postojna

12. april 2019

18:00 Kako govoriti jezik, ki ga govorijo otroci
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
● Predavateljica: Mag. Mia Bone
 Zelena dvorana Postojna

13. april 2019

11:00 Spominska slovesnost ob 74. obletnici poboja Sočanovega bataljona
KO ZB NOB Hruševje in ZB NOB Postojna
 Sajeveče – spomenik

19:30 Komedija BOEING-BOEING (stevardese pristajajo)
Zavod Znanje Postojna, OE KD in Gledališka skupina Ščuka
● avtor Marc Camoletti, režija Franc Petkovšek
Vstopnina: odrasli 8, otroci 5 evrov, uro pred predstavo na blagajni KD.
 Kulturni dom Postojna

16. april 2019

9:00 Območno srečanje otroških folklornih skupin
JSKD
● Vstop prost!
 Kulturni dom Postojna

17:00 Delavnica Velikonočni aranžma z Melito Jurca
Zavod Znanje, OE Ljudska univerza Postojna
● Predhodne prijave do zasedbe mest (05 / 72 11 280). Cena: 10 EUR
 Ljudska univerza Postojna

17. april 2019

7:00 Mesečni sejem na Tržaški cesti
Občina Postojna
 Tržaška cesta v Postojni

18:00 50 let šolskih korakov
OŠ Antona Globočnika Postojna
● Kulturna prireditev v počastitev 50-letnice šolske zgradbe. Vstop prost!
 športna dvorana OŠ A. Globočnika Postojna

19:00 Pogovorno literarni večer - Mojca Širok
Knjižnica Bena Zupančiča Postojna
● Pogovor z novinarko, publicistko in pisateljico
 Čitalnica Knjižnice Bena Zupančiča Postojna

20. april 2019

15:00 Film
MOJ KINO
 Kulturni dom Postojna

23. april 2019

8:00 Obisk obeležij našim padlim rojakom v času NOB v Trstu na ulici Ghenga, na pokopališču Sv. Ane in v Rižarni
Občina Postojna
 Trst

19:30 Osrednja prireditev ob občinskem prazniku Občine Postojna
Občina Postojna
● slavnostni govornik bo župan Občine Postojna Igor Marentič, podeljena bodo priznanja in nazivi občine Postojna zaslužnim občanom za leto 2019
 Kulturni dom Postojna

25. april 2019

9.00 25. lesarijada – Tekmovanje lesarskih šol Slovenije
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna
SGLŠ, Titov trg, kegljišče, OŠ Miroslava Vilharja Postojna

17.00 Prireditev ob 50 – letnici oddelkov prilagojenega in posebnega programa
Osnovna šola Miroslava Vilharja Postojna
Kulturni dom Postojna

28. april 2019

11.00 Slovesnost ob 75. obletnici požiga bencina v Postojnski jami
KO ZB NOB Hruševje in ZB NOB Postojna
Črna jama – spomenik

29. in 30. april 2019

9.00 Počitniške aktivnosti
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
V času prvomajskih počitnic bomo imeli ustvarjalne počitniške delavnice.
Zelena dvorana Postojna

21. april 2019

Razstava stolov podjetja Javor oblikovalca Braneta Jurce
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna
Razstava bo na ogled do 26.4.2019
Inštitut za raziskovanje Krasa ZRC SAZU Postojna

Fotografska razstava Petra Gedeia: Podzemni svetovi
Zavod Znanje Postojna, OE Notranjski muzej Postojna
Občasna razstava je na ogled vsak teden od torka do nedelje.
Notranjski muzej Postojna

Vsak torek

8.00 Jutranja telovadba in meditacija
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Zelena dvorana, Postojna

Vsak drugi torek

17.00 Knjižni klub
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Delavnico vodi Nika Rebec.
Zelena dvorana, Postojna

Vsako sredo

10.00 Ich spreche ein bisschen Deutsch - obnovitveni tečaj nemščine
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Pogovorni tečaj nemščine vodi Tatjana Šeremet.
Začne 6.3.
Zelena dvorana, Postojna

Vsak četrtek

9.00 Pametni telefon
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Delavnico vodi Atos Agatič. Obvezne prijave na: tocka.moci@zavod-znanje.si
Zelena dvorana, Postojna

16.00 Pohajkovanje po Postojni in okolici
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Vsak teden boste raziskovali najrazličnejše poti Postojne. Začne 7.3.
Zelena dvorana, Postojna

16.00 Kick Boxing
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Predstavitve športa Kick boxing in razvijanje športnega duha.
Zelena dvorana, Postojna

Vsak petek

17.00 Meritve sestave telesa
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Izvajava prehranska svetovalka Ines Gajster.
Zelena dvorana, Postojna

Vsak tretji petek

15.00 Access bars izmenjave
Zavod znanje Postojna, OE Točka moči Postojna
Delavnico vodi Anka Prelc.
Zelena dvorana, Postojna

NATEČAJ INOVATIVNA POSTOJNA 2019

PRIJAVI SE!

Pomagali ti bomo razviti poslovno idejo.
Rok prijave: 20. april 2019

Več o natečaju na:
www.inkubator-postojna.si
facebook.com/inkubator.perspektiva
E: tamara.bergoc@inkubator-postojna.si
M: 031 257 222

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in okvirno prednostne naložbe: 3.1 Spodbujanje podjetništva, zlasti z omogočanjem lažje gospodarske izrabe novih idej in spodbujanjem ustanavljanja novih podjetij, vključno s podjetniškimi inkubatorji.

KULTURNO Stand-up VODSTVO

PO RAZSTAVI MUZEJ KRASA

28. 3. 2019 IN 11.4.2019 OB 19H

KOMIKA: MATIC KOKOŠAR IN ROK ŠKRLEP CENA: 5€/OSEBO

POPRAVILO RAČUNALNIKOV
PRENOSNIKOV, INTERNETA
TABLIC, SERVIS NA DOMU

OPTIMIZACIJA HITROSTI
PROGRAMSKO ČIŠČENJE
RAČUNALNIKOV

NADGRADNJA
RAČUNALNIKOV
PRENOSNIKOV

PRODAJA
ALARMOV IN
VIDEO NADZORA

PRODAJA NOVIH
IN RABLJENIH
RAČUNALNIKOV Z GARANCIJO!

ENOSTAVNO POKLIČITE ZA BREZPLAČEN NASVET!

VIZIJA 7 RAČUNALNIŠTVO
SVETOVANJE **041 217 230**
Vojko Urbančič s.p. **www.vizija7.si**
Matenja Vas 19, Prestranek

komus
Pogrebne storitve

**V TEŽKIH TRENUTKIH ŽALOVANJA,
OB IZGUBI NAJBЛИŽJEGA,
SMO VAM V POMOČ S PRIJAZNO BESEDO IN
CELOSTNO ORGANIZACIJO ZADNJEGA SLOVESA**

NUDIMO VAM POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

- ✦ ureditev dokumentacije, prevozi in priprava pokojnika (doma in v tujini)
- ✦ izkop in priprava groba, priprava poslovilne vežice
- ✦ klasični in žarni pogrebi, ter raztros pepela na pokopališču
- ✦ ekshumacija
- ✦ organizacija pogrebne svečanosti
- ✦ žalno cvetje, objava osmrtnic
- ✦ pevci, trobentač, poslovilni govor
- ✦ pogrebna oprema

V primeru naše organizacije pogrebne svečanosti vam nudimo **10% popust** na žalne aranžmaje v cvetličarni Agrokor.

DODATNE INFORMACIJE: KOMUS d.o.o.
Jeršice 3, Postojna, Dežurna št.: **041 377 294**
Tel.: 05 726 55 47, e-mail: komus@komus-po.si

Društvo za gostinstvo in turizem občin Postojna in Pivka vas vabi na:

8. TRADICIONALNI ČEMAŽEV DAN

PONEDELJEK
8. APRIL OB 17. URI

KANTINA PIVKA
(park vojaške zgodovine)

ČEMAŽEVE DOBROTE

**VRHUNSKA SLOVENSKA
VINA**

ZABAVAL NAS BO:
DJ
KRMPY

Za rezervacije ali dodatne informacije nas pokličite na 05/757-11-90 ali nam pišite na mail: kantina.pivka@gmail.com

VSTOPNINA 15eur

Cankarjeva založba

AVTOR: MATEJ MISLEJ	NEKDANJI AMERIŠKI BOKSAR (LEON)	PISAVA, KI SE JE RAZVILA IZ RIMSKE PISAVE	KRONIKA, LETOPIŠ	VPREŽNA ŽIVAL	OPIS, OČRT, PRIKAZ	SLOVENSKI DIRIGENT (UROŠ)	VEČJI KOS POHIŠTVA	ASELJE OB SOČI
VELIK SPOMENIK V OBLIKI LOKA								
POGLED NA POKRAJINO S ŠIRŠIM RAZGLEDOM								
PREBIVALEC NAŠE ZAHODNE SOSEDE								
AFRIŠKI VELETOK					PRITOK SAVE V MEDVODAH NESPAMETNO DEJANJE			
MESTO V DALMACIJI						POJAV NA VODI		
OPERNI SPEV						KRČMAR, GOSTILNIČAR		
KAPITAN IZ ROMANA 20.000 MILI POD MORIEM JULESA VERNA					PAS PRI KIMONU			MIRNO SOŠITJE
					PISMENO POTRDILO			VNETJE NOSNE SLUZNICE
					STARO IME VOLGO-GRADA ALKALIJSKA KOVINA (K)			
								PRITR-DILNICA
								LOVLJENJE RIB
					KOMPAKтна OBLOGA TAL			
					REKA SKOZI MÜNCHEN			
								GLINA, ILOVICA
								CERKVENO GLASBILO
					JADRANSKI OTOK			
					AZIJSKA DRŽAVA	BRENCELJ		
						VPLIV NA RAVNANJE		
								GROBO ORIENTALSKO DOMAČE SUKNO
						MAKEDONSKO KOLO		RIBIŠKA MREŽA
						AVTO-MOTO DRUŠTVO		
					URADNO SPOROČILO JAVNOSTI			
					KRAJEVNA SKUPNOST			
								LASTNOST, ZNAČILNOST MILEGA
								ČOLN, IZDOLBEN IZ DREVESNEGA DEBLA

Cankarjeva založba izdaja kakovosten in raznolik program izvirnega in prevodnega leposlovja. Njena celotna ponudba je v spletni knjigarni emka.si.

Cankarjeva založba podarja tri knjižne nagrade:

1. nagrada: *Križišče štirih poti*, Tommi Kinnunen;
2. nagrada: *Sodni dnevi*, Peter Čeferin in Vasja Jager;
3. nagrada: *Animal triste*, Monika Maron.

Geslo nagradne križanke na osenčenih poljih in svoj naslov pošljite na dopisnici na naslov Postojnski prepil, Ljubljanska c. 4, 6230 Postojna najkasneje do 8. aprila. Med pravilnimi rešitvami križanke bomo izžrebali tri nagrajence.

Izžrebani nagrajenci februarske križanke so:

1. nagrado (prenosna polnilna baterija za gsm telefon) prejme **MARJAN ŠPILAK**, Cesta v Staro vas 3, 6230 Postojna;
2. nagrado (zaščitno steklo za telefon) prejme **MOJCA KRAPEŽ**, Koče 112, 6258 Prestranek;
3. nagrado (polo majica A1 Postojna) prejme **MATEVŽ KOVAČIČ**, Zeleni Biser 11, 6230 Postojna.

Nagrajenci lahko nagrade prevzamejo z osebnim dokumentom v poslovalnici A 1 Postojna, na Tržaški cesti 4..

Iz foto albuma Turističnega društva Postojna

Čas mask in karnevalov se je za letos poslovil, na vrata že trka pomlad. Tudi po naših krajih je bil pust – in je še vedno – čas norčij. Ko si namreč človek nadene masko, je drugačen. Skrivnosten in svoboden. »Zaigra« novo vlogo, spremeni glas, gibanje, obnašanje. Ta igra pretvarjanja je skupna tako tradicionalnim kot tudi karnevalskim likom. V nekdanjih in v današnjih karnevalih pa lahko zaznamo neko kritično ost, ki ne prizanesa nikomur. Maškarada podaja kot nekakšno zrcalo popačeno družbeno sliko; ocenjuje in kritizira, a hkrati zrcali resnično življenje. In delček tega se je odrazilo v že 48. povorki – na pustni torek jo je po ulicah Postojne organiziralo Turistično društvo Postojna (TDP).

V naših krajih so že zadnja desetletja 19. stoletja, sploh pa čas pred prvo svetovno vojno zaznamovali maškarade v plesnih dvoranah in predpustni plesi za zaprte kroge. Na začetku 20. stoletja se jim je pridružil še pustni korzo. Za tovrstno družabnost so skrbela liberalno usmerjena društva (čitalnice, Sokoli, tamburaši) in stanovska društva (rokodelci, gasilci). Pohvalno je, da so izkupičke veselice pogosto namenili dobrodelnim društvom, revnejši šolski mladini ali za nakup novega in popravilo starega gasilnega orodja oziroma kot okrepitev podpornega sklada društva rokodelcev. Po zatišju med obema vojnoma in v prvih letih po drugi vojni so se v 50. letih na postojnskih ulicah spet pojavile posamezne maškare in manjše skupine mask, otroško maškarado pa

so najprej organizirali v vrtcu. Člani Društva prijateljev mladine (DPM) in pedagoški delavci so od poznih 50. let približno deset let (do 1969) organizirali pustno rajanje s sprevedom po ulicah Postojne. Že naslednje leto, ko so se otroškimi šemam priključile tudi odrasle maske in se je Društvu prijateljev mladine pridružilo pri organizaciji TDP, je doterdanje otroško pustovanje prerastlo v turistično prireditev. Pustno povorko, kot jo poznamo danes, lahko spremljajo obiskovalci prireditve od leta 1977, ko je celotno organizacijo pustovanja prevzelo TDP.

V Postojni bo tako pustna tradicija prav kmalu praznovala abrahama. **Srečko Šajn** - član TDP že od leta 1970, vse od leta 1984 pa tudi njegov predsednik - se spominja, da

Čeprav deževno vreme na pustni torek leta 1977 ni šlo na roko organizatorjem prireditve in nastopajočim, je maškare pozdravila množica, komisija pa je kot najbolj prepričljivo izbrala skupino iz Zagona – predstavila se je z ogromno ladjo.

Postojnske ulice so leta 1982 »očistili« šolarji prestranske šole.

se je leta 1970 s člani DPM povezal takratni tajnik TDP **Lojze Bajc**. Našlemljene vrtčevske otroke in šolarje so občani lahko spremljali v povorki na postojnskih ulicah, pustno rajanje pa so s krofom in čajem zaključili v Jamski restavraciji.

Za to, da imajo pustne prireditve v Postojni tako dolgo brado, so zaslužni ljudje, ki so delovali in še vedno delujejo v TDP. To je lani praznovalo že 135 let uspešnega delovanja. Niti organizacije pustovanj so bile najprej v rokah Lojzeta Bajca - tajnik društva je bil kar 18 let. Med letoma 1989 in 2003 je voz pustnih dogajanj uspešno peljal naprej tajnik društva **Miro Golob**. Leta 1995 se mu je pridružila **Marica Gombač**, po njegovem odhodu leta 2000 pa je sama prevzela skrb za organizacijo pustne prireditve. Vanjo je vložene veliko dela, dobre volje, vztrajnosti in prostovoljstva. Prav slednje je glavno zagotovilo, da prireditev ostaja tradicionalna, seveda tudi ob pomoči Komisije za prireditve, informiranje in promocijo (z dolgoletnim predsednikom **Petrom Štefinom**) in ocenjevalne komisije - to že več kot deset let sestavljajo **Irena Debevec**, **Silva Bajc** in **Sandra Meze**. Seznam sodelujočih v povorki se je z leti večal; postojnskim skupinam so se postopoma pridružile skupine iz okoliških krajev, od leta 1982 pa v povorki sodeluje postojnska godba. V preteklosti so se maske zbrale na Trgu padlih borcev, v zadnjih letih se zbirajo na Titovem trgu. Od leta 1991 vabijo organizatorji v povorko tudi gostujoče tradicionalne pustne skupine. Te zaznamuje etnografska

vsebina z arhaično tradicionalnimi maskami - Koranti iz Grajene pri Ptujju, Škoromati iz Podgrada in skupina iz Okiča v Halozah. Teme, ki jih predstavijo domače skupine, pa so večinoma sodobne, kritično naravnane do lokalnih in širših družbenih razmer in dogajanja. Najbolj zvest udeleženec pustne prireditve je skupina **Prostovoljnega gasilskega društva Postojna**, v 48 povorkah pa so sodelovale zares številne skupine. Nemogoče je naštetih vse, a njihovo evidenco skrbno vodijo v TDP. Večkrat so bile prisotne skupine iz Slavine, Bukovja, Predjame, Rakitnika, Matenje vasi, Orehka, Zagona, Velikega Otoka, Hrašč, Narina, Šmihela, Parij, Kala ... Sodelujejo še skupine nekaterih društev - TD Pudgura, Društvo Šent, Nut klub, KŠD Studeno, KD Hruško Hruševje, Gasilsko društvo Studenec, Pustno društvo Cerknica ... in skupine iz osnovnih šol - OŠ A. Globočnika, OŠ M. Vilharja, OŠ Prestranek, Vrtec Postojna in Vzgojni zavod Planina ... Pustne povorke se rade udeležijo tudi skupine iz bolj oddaljenih krajev - iz Ilirske Bistrice, Kanala ob Soči, Goriče vasi pri Ribnici, Grgarskih Raven, Topolca, Vrbiče ...

Naj živi pust, naj še naprej odganja starko zimo in naznanja pomlad, naj poskrbi za rodovitno leto in naj daje energijo in voljo članom Turističnega društva Postojna, da bo v postojnski pustni povorki živel še dolgo.

Besedilo: Gabrijela Brovč in Alenka Čuk;
fotografiji: arhiv Turističnega društva Postojna – Srečko Šajn.